

Meanings
of all words occurring in the
INDIAN CLASS READERS
FIRST.

with Gujarati translation)

G. R. Vaidya & Co.

(Proprietor C. R. Vaidya)

BOOKSELLER & PUBLISHERS

**3508, Vaidya Street,
NAVSARI.**

Price 10 annas only.

ગુજરાત-વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૭૦૨ શ્રીક

પુસ્તકનું નામ ઇન્ડિયન ક્લાસીક

- ૧ & ૨

વિષય મંત્ર: ૮૪૨:૬૧૧૧:૨૧૨

INDIAN CLASS READER I.

Lesson 1. પાઠ ૧.

The Stool With Three

Legs ત્રણ પાયાવાળું સ્ટૂલ

Stool (સ્ટૂલ) સ્ટૂલ; બાજુ

Legs (લેગ્સ) પગ; પાયા

Thinks (થિન્કઝ) ધારે છે

Clever (ક્લેવર) હોશિઆર

Man (મેન) માણસ

One day (વન ડે) એક દિવસ

His (હિઝ) તેની

Wife (હિવાઈફ) ધણીઆણી

Said (સેઈડ) કહ્યું

I want (આઈ વૉન્ટ) મારે
જોઈએ છે

Good (ગૂડ) સારું

Firm (ફર્મ) મજબુત

Will (વિલી) અવિચ્છાદનની
નિશ્ચાનિ

Will go; જશે

If (ઈફ) જો

Buy (બાય) ખરીદવું

Of course (ઓવ કોર્સ) અલબત્ત

I will (buy) હું ખરીદ કરીશ

Went (ઉવેન્ટ) ગયો

Bazaar (બઝાર) બજાર

Saw (સૌ) જોયું

Just (જસ્ટ) જેવુંજ

Right (રાઈટ) ખરી

Kind (કાઈન્ડ) જાત

Just the right kind of
ખરી જાતનુંજ; જેવું જોઈએ
તેવુંજ

Bought (બૉટ) ખરીદ કીધું.

Started off (સ્ટાર્ટેડ ઓફ)
નીકળ્યો

Home (હોમ) ઘર

After (આફ્ટર) પછી

Time (ટાઈમ) વખત

After a time: થોડી વાર પછી

Heavy (હેવી) ભારે

Only (ઓન્લી) માત્ર

Surely (સ્યૂરલી) અચિત

Better (બેટર) વધારે સાર
 Than (થેન) થી; કરતાં
 I can (વાલ્ક); હું ચાલી શકું છું
 Put (પુટ) મૂક્યું
 Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન
 Follow (ફોલો) પાછળ આવ
 When (વેન) જ્યારે
 Got (ગોટ) પહોંચ્યો
 Why (વિહી) શા માટે
 I have (હાવે): મેં ખરીદ
 કીધું છે
 Where (વેર) ક્યાં
 Then (થેન) ત્યારે
 Asked (આસ્કડ) પૂછ્યું
 Is coming (કમિન્ગ) આવે છે
 Along (એલોન્ગ) થઈને
 Road (રોડ) રસ્તો
 Told (ટોલ્ડ) કહ્યું
 Fetched (ફેચ્ડ) લઈ આવી
 Does not think; ધારતી નથી
 Her; તેને
 Husband (હસબન્ડ) પત્ની

Lesson 2. પાઠ ૨ જો.

The Bullock Cart;
 બળદ ગાડું
 Bullock-cart (બુલક-કાર્ટ)
 બળદ ગાડું
 Picture (પિક્ચર) ચિત્ર
 How many (હાઉ મેની) કેટલા
 Bullocks (બુલકસ) બળદો
 Looks (લૂક્સ) દેખાય છે
 As if (એઝ ઇફ) જાણે કે
 But (બટ) પણ
 Horns (હોર્ન્સ) શિંગડાં
 Another (અનધર) બીજો
 White (વિટ) સફેદ
 Strong (સ્ટ્રોન્ગ) મજબૂત
 Fine (ફાઇન) સુંદર
 Is fed (ફેડ) ને ખવડાવવામાં
 આવે છે
 Well (વેલ) સારી પેઠે
 Hope (હોપ) આશા રાખવી
 Driver (ડ્રાઇવર) હાકનાર
 Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ
 Some (સમ) કેટલાક

Cruel (ક્રુએલ) નિર્દય; ધાતકી

Twist (ટિવસ્ટ) આમળે છે

Tails (ટેઇલ્સ) પૂછડીઓ

Their (ધૈર) તેઓના

So hard (હાર્ડ) એટલી બધી
સખત

That : કે

Come off : તુડી જાય છે

Right (રાઇટ) તદ્દત

Such (સચ) આવા

Men (મેન) માણસો

Brutes (બ્રુટ્સ) પશુઓ

Ever (એવર) કદિ

Cart (કાર્ટ) ગાડું

Is made (મેઇડ) બનાવવામાં
આવ્યું છે

Spokes (સ્પોક્સ) આરા

Each (ઇચ) દરેક

Wheel (વ્હીલ) પેડું

Twelve (ટવેલ્વ) આર

Join (જોઇન) જોડે છે

Hub (હબ) આમથુ

Rim (રિમ) કોર

Round (રાઉન્ડ) ફરતે

Tyre (ટાયર) વાટ

Iron (આયર્ન) લોખંડ

A bicycle (બાઇસીકલ) બાઇક
સીકલના

Rubber (રબર) રબર

Lesson 3. પાઠ ત્રીજો.

The Kite પતંગ

Oh (ઓહ) અરે

Kite (કાઇટ) પતંગ

Almost (એલમોસ્ટ) લગભગ

Out of (આઉટ ઓફ) ની બહાર

Sight (સાઇટ) નજર

How (હાઉ) કેટલી

Quickly (ક્વીકલી) ઉતાવળે

Flies (ફલાઇઝ) ઉડે છે

Right up to ની તદ્દત નજીક

Skies (સ્કાઇઝ) વાદળો

Pretty (પ્રીટી) સુંદર

Pray (પ્રે) વિનંતિ કરું છું

મહેરબાની કરીને

What (વ્હાટ) શું

Bright (બ્રાઇટ) ચક્રચક્રીત

Blue (બ્લુ) બ્લૂ
Sky (સ્કાઇ) આકાશ

Lesson 4. પાઠ ૪ થો.

The Lion સિંહ
Lion (લાયન) સિંહ
Is called (કૅલ્ડ) કહેવાય છે
King (કિંગ) રાજા
Beasts (બીસ્ટ્સ) પશુઓ
Own (ઓન) પોતાની
Land (લૅન્ડ) પ્રદેશ
Every (એવરી) દરેક
Fears (ફીયર્સ) ડરે છે, બહીએ
છે
Fierce (ફીયર્સ) ઝડપી
Brave (બ્રેવ) બહાદુર
Home (હોમ) રહેઠાણ
Africa (આફ્રિકા) આફ્રિકા
Long (લૅન્ગ) લાંબા
Hair (હૅર) વાળ
Upon (અપૉન) ઉપર
Head (હેડ) માથું
Neck (નેક) ગરદન

Mane (મેઇન) માળ
Lioness (લાયન્-એસ) સિંહણ
Prey upon (પ્રે અપૉન) નો
શિકાર કરે છે.
Other (અધર) બીજા
Often (ઓફન) વારંવાર; ઘણી
વાર
Kill (કીલ) મારી નાંખે છે
Tiny (ટાઇનિ) નાની
Belong (બિલૉન્ગ) નાં છે
Same (સેમ) એકજ
Family (ફૅમિલી) કુટુંબ
Really (રીયલિ) ખરેખર
Great (ગ્રેટ) મોટું
Its (ઇટ્સ) તેના
Teeth (ટીથ) દાંતો
Claws (ક્લૉઝ) પંખા
Just like (જસ્ટ લાઇક) જેવાજે
Those (teeth and claws)
Put out બહાર કાઢી શકે છે
Draw in (ડ્રૅ) અંદર ખેંચવું
Members (મેમ્બર્સ) સભ્યો,
પ્રાણીઓ
Each (ઇચ) દરેક.

Above (એખવ) ઉપર

Cage (કેજ) પાંચડું

Lesson 5. પાઠ પથા.

The Lamp ફાનસ

Lamp (લંપ) ફાનસ

That (થેટ) જેને

Call (કૉલ) કહીએ છીએ

Hand-lamp (હૅન્ડ-લંપ)

હાથનું ફાનસ

Stand (સ્ટૅન્ડ) મૂકવામાં આવે છે

Tables (ટેબલ્સ) મેજો

Hang (હૅન્ગ) લટકે છે.

Roof (રૉફ) છાપરું

In such a way એવી રીતે

That ; કે

Wind (વિન્ડ) પવન

Blow (બ્લો) ધુંક મારવી

Can not blow it out તેને

બુઝાવી શકતો નથી.

Carry (કૅરિ) લઇ જવું

At night (નાઇટ) રાત્રે

Glass (ગ્લાસ) કાચની

Globe (ગ્લોબ) ગ્લોબ; ગ્રીમની

Space (સ્પેઇસ) ખુલ્લી જગ્યા

At the top (ટૉપ) મથાળે

So that જેથી કરીને

Get in અંદર આવવું

Without (વિથાઉટ) વગર

Would burn (વુડ બર્ન)

બળશે

Wick (વિક) દિવેટ; કાકડો;

Burns (બર્નઝ) બળે છે

Brings (બ્રિન્ગઝ) લાવે છે

Flame (ફ્લેમ) જ્યોત

Oil (ઑઇલ) તેલ

Gives (ગીવઝ) આપે છે

Light (લાઇટ) પ્રકાશ

Wires (વાયર્સ) તારો

Fall (ફૉલ) પડવું

Break (બ્રેક) ભાંગી જવું

Useful (યુઝફુલ) ઉપયોગી

On a dark night (ઑન

એ ડાર્ક નાઇટ) રાત્રી રાત્રે

May save (મે સેવ) બચાવે

Life (લાઇફ) જિંદગી

Snakes (સ્નેઇકઝ) સાપો

Lie (લાઇ) પડી રહે છે
 Path (પાથ) રસ્તો
 Try (ટ્રાઇ) કોશિષ કરવી
 To get away દૂર જવા
 A light દીવો
 People (પીપલ) લોકો
 Are killed (કીલ્ડ) મરી જાય
 છે
 Year (યીયર) વરસ
 Most of these (મોસ્ટ)
 આમાંના ઘણાં
 Have trodden (ટ્રોડન) પગ
 મૂકીને ચાલ્યા હોય છે
 In the dark અંધારામાં

Lesson 6. પાઠ ફોલો.

The Foolish Hen મૂરખ
 મરધી
 Hen (હેન) મરધી
 Good-morning (ગુડ-મોર્નિંગ)
 સવારની સલામ; સાહેબજી
 Mr. (મીસ્ટર) મીસ્ટર
 Dog (ડોગ) કુતરો

Dear (ડીયર) બહાલી
 How are you તમારી તબી-
 થત કેમ છે? કેમ છો?
 To-day (ટુ-ડે) આજે
 I (આઇ) હું
 Am (અમ) છું
 Very well; સારી પેટે
 Thanks (થેન્ક્ઝ) આભાર માનું
 છું
 That's : That is
 Right (રાઇટ) બરાબર
 Would like (વુલ્ડ લાઇક)
 ગમશે
 A walk (ઉવૉક) ફરવા
 Alone (એલોન) એકલા
 I would rather be alone
 હું એકલો હોવાનું વધારે પસંદ
 કરું છું
 Rather (રાધર) વધારે પસંદ
 Don't (ડોન્ટ) Do not
 Don't you (ડોન્ટ્યુ) તમને મારી
 જરૂર નથી? ખરેખર ?
 Well વાર
 Truth (ટ્રુથ) સત્ય; સાચું

I don't (want) મને (તમારી)
જરૂર નથી

Will be off દૂર જઈશ; ચા-
લ્યો જઈશ

Good-bye (ગુડ-બાય) છુટા
પડતી વખતની સલામ; સાહેબજી

Will enjoy (વિનંત્ય) મજા
પડશે

Will be હશે

All-right તદ્દન સહીસલામત

I shall (be all right) હું
તદ્દન સહીસલામત હઈશ

Do get along ચાલ્યા જવ

Right વાર; બરાબર

I'm (આય'મ) I am

I'm off હું ચાલ્યો

Help (હેલ્પ) મદદ કરો

Quick (ક્વીક) જલ્દી

Hallo (હલ્લો) એક

What's the matter શું
થયું છે ?

Matter (મૅટર) બાબત

Behind (બિહાઇન્ડ) પાછળ

Bush (બુશ) ઝાડી

I'll (આઈલ) I will

I'll soon settle him (સેટલ)

હું હમણાંજ તેને પૂરો કરીશ

Soon (સુન) તરત

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની

કરીને

After all બધું વિચારી જોતાં;

Lesson 7. પાઠ ૭મો.

The Chairs ખુરશીઓ

Chairs (ચેર્સ) ખુરસીઓ

Row (રો) હાર

Empty (એમ્પ્ટી) ખાલી

Will find (ફાઇન્ડ) મળશે;

શેઠી કાઢશે

Where (વ્હેર) જ્યાં

Rest (રેસ્ટ) સુકવું; રાખવું

Arms (આર્મ્સ) હાથ

Arm-rests (આર્મ્-રેસ્ટ્સ)

હાથા

Wood (વુડ) લાકડું

Frame (ફ્રેમ) ચોકડું

Seat (સીટ) બેઠક

Back (બેક) પીઠ
Get Tired (ટાઇર્ડ) થાકી
જમએ

For a long time વધુ
વખત સુધી

Cane (કેન) નેતરની
Bends (બેન્ડ્સ) વળે છે.

As...As જેટલી-તેટલી

Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં

Tiles (ટાઇલ્સ) નળીયાં

Pass (પાસ) પસાર કરવું; ની
આગળ થઇને જવું.

Lesson 8. પાઠ ૮ મો.

Early To Bed And Early
to Rise વહેલા સૂઈ જવું
અને વહેલા ઉઠવું

Early (અર્લી) વહેલા

To bed (બેડ) સૂઈ જવું

Rise (રાઇઝ) ઉઠવું

Cocks (કૉક્ઝ) મરધા

Crow (ક્રો) કૂકરે કૂક કરે છે.

Morn (મૉર્ન) સવાર

Late (લેટ) મોડે સુધી
Wise (હવાઇઝ) ડાહ્યો
Will be થશે
Way (વે) રસ્તો
To be થવાનો
Healthy (હેલ્ધી) ત-દુરસ્ત
Wealthy (હેલ્ધી) પૈસાદાર

Lesson 9. પાઠ ૯ મો.

Rama રામ

Is doing (ડુઇન્ગ) કરે છે.

Is sleping (સ્લીપિન્ગ)
ઉઘે છે.

Bed (બેડ) પથારી.

Room (રૂમ) ઓરડો

Is hitting (હીટિન્ગ) મારે છે.

Bat (બેટ) બેટ

Is playing (પ્લેઇન્ગ) રમે છે.

Cricket (ક્રિકેટ) ક્રિકેટ

Is drawing (ડ્રૉઇન્ગ) દોરે છે.

Parrot (પેરટ) પોપટ

Black-board (બ્લૅક-બોર્ડ)

કાળું પાટીયું

Piece (પીસ) કટકો
 Chalk (ચૉક) સાક
 Is dipping (ડીપિંગ) બેળે છે.
 Ink (ઇન્ક) સાહી
 Copybook (કૉપીબુક) કૉપિબુક
 Is washing (ઉવૉશિંગ) ધૂએ છે.
 Face (ફેસ) મોઢો
 Soap (સોપ) સાપુ
 Basin (બેસિન) કુંડી; ઉડી થાળી
 Is wiping (ઉવાઇપિંગ) ધોઢે છે. લૂછે છે.
 Clean (ક્લીન) સાફ; સ્વચ્છ
 Towel (ટૉવેલ) ટુવાલ

Lesson 10. પાઠ ૧૦ એ.

The Ass, The Fox And
 The Lion ગધેડો, શિયાળ
 અને સિંહ
 Ass (એસ) ગધેડો
 Became (બિકેમ) થયા.
 Very great (વેટ) બહુજાન
 ખાસ

Friends (ફ્રેન્ડ્સ) દોસ્તો
 Swore (સ્વેર) સોગન લીધા
 Each other એક બીજાને
 Always (ઑલવેઇઝ) હમેશ
 I will stand by you હું
 તમારી મદદે રહીશ,
 To the end (ટુ-ઝ) છેવટ
 સુધી
 Will stick (સિટક) વળગી
 રહીશ
 For ever (એવર) હમેશ માટે
 Hunting (હાન્ટિંગ) શિકાર
 કરવા
 Before long બહુજીવાર થાય
 તે પહેલા; થોડી વારમાં.
 Afraid (અફ્રેઇડ) બહીષા
 Did not know સમજ પડી
 નહિ
 Must (મસ્ટ) જોઇએ
 Make friends દોસ્તી કરવી.
 If we can જો આપણાથી
 બને તો
 To catch (કૅચ) પકડવાને
 Spare (સ્પેર) બચાવવું

Ran back (રૈન) પાછો દોડયો.

Led (લેડ) દોરી ગયો.

Deep (ડીપ) ઉંડા

Pit (પિટ) ખાડો

Pushed in (પુશ્ડ ઇન) અંદર

હડસેલી મૂકયો

Was caught (કૉટ) પકડાયો

હતો

Sprang (સ્પ્રૅંગ) ફૂદ્યો

Ate (એટ) ખાધ ગયો

Shall (શૅલ) ભવિષ્ય કાળની

નિશાની.

To-morrow (ટુ-મૉરૉ) આવતી

કાલે

Now (નાઉ) હમણાં

False (ફૉલ્સ) દગાખોર

Fool (ફૂલ) મૂર્ખ

Rogue (રૉગ) ખદમાશ

Lesson II. પાઠ ૧૧ મો.

Two Pigeons બે કબુતરો

I had (હૅડ) મારી પાસે હતાં

Pigeons (પીજયન્ઝ) કબુતરો

Gay (ગે) આનંદી

Flew (ફ્લુ) ઉડી ગયાં

The other day; એક દિવસે

Reason (રીઝન) કારણ

Did go; ગયાં

For; કારણકે

Lesson 12. પાઠ ૧૨ મો.

The Motor-Car મોટર ગાડી

Motor-car (મૉટર-કાર) મોટર

ગાડી

Yes (યેસ) હા

Have brought (હૉટ) લાવ્યો

હું

To show (શો) બતાવવાને

What; કેવા

Thick (થીક) જાડા

Pump (પમ્પ) પમ્પથી હવા

બરવી

Inside (ઇન્સાઇડ) અંદરની બાજુ

Turns (ટર્ન્સ) ફરે છે

Round (રાઉન્ડ) ગોળ

Is used (યુઝ્ડ) ના દામમાં આવે

છે; વપરાય છે

Steer (સ્ટીયર) હાંકવા
In the front of (ફ્રન્ટ) ની સામે
Ones સર્વનામ Lamps
માટે
May I go; હું જઈ ?
Ride (રાઇડ) બેસીને ફરવા

Lesson 13. પાઠ ૧૩ મે.

I Love Little Pussy
હું નાની બિલાડીને ચાહું છું
Love (લવ) ચાહું છું
Little (લિટલ) નાની
Pussy (પુસિ) બિલાડી
Coat (કોટ) હાંકણું
So; એટલો બધો; ધણે
Warm (વોર્મ) ગરમ
Hurt (હર્ટ) ઇજા કરવી
She'll (શીલ) She will
Harm (હાર્મ) ઇજા
Won't (ઉવોન્ટ) Would not
Pull (પુલ) ખેંચવું
Won't pull ખેંચુ નહિ
Tail (ટેઇલ) પૂછડી

Nor (નોર) અગર નહિ
Drive away; હાંકી મઠવું
To-gether (ટુગેથર) સાથે
Stroke (સ્ટ્રોક) પંપાળવું
Soft (સૉફ્ટ) નરમ
Food (ફૂડ) ખોરાક
Because (બિકૉઝ) કારણકે

Lesson 14. પાઠ ૧૪ મે.

A Cunning Crow
એક લુચ્ચી કાગડી
No one; કોઇ નહિ
Compound (કમ્પાઉન્ડ) ચોક્કસ
આંગણું
Every one દરેક જણ
Asleep (એસ્લીપ) ઊંઘી ગયેલા
Except (એક્સપ્ટ) સિવાય
Bone (બોન) હાડકું
Where : જ્યાં
Shade (શેઇડ) છાંયડો
Took (ટુક) લીધું
For કારણકે
Liked (લાઇકડ) ને ગમતા

Sat (સેટ) બેઠી
 Branch (બ્રાન્ચ) ડાળી
 Tree (ટ્રી) ઝાડ
 Cow (કો) કા, કા,
 Cried (ક્રાઇડ) બોલેથી બોલી
 Took no notice of (નોટીસ) ના પર ધ્યાન નહિ આપ્યું
 Again (અગેઇન) ફરીથી
 In a little while (ઉન્ડાઇલ) થોડી વારમાં
 She (શી) તે
 Still (સ્ટિલ) હજી
 Second (સેકન્ડ) બીજી
 Hopped (હોપ્ડ) કૂદી
 Took hold of (હોલ્ડ) પકડી
 Beak (બીક) ચાંચ
 Pulled (પુલ્ડ) ખેંચી
 Hurt (હર્ટ) ધમ કાઢી
 To have his tail pulled પોતાની પૂછડી ખેંચાવાથી
 Dropped (ડ્રોપ્ડ) નાંખી દીધું
 Turned round (ટર્ન) વળ્યો
 Angry (અંગ્રી) ગુસ્સો

Wanted to see (વેન્ટ) જોવા માંગતો હતો
 Had pulled (હાડ) ખેંચી હતી.
 As soon as (અસુન) જોવા...કે તરતજ
 Picked up (પિક્ડ અપ) ઉઠાડી લીધું

Lessen 15. પાઠ ૧૫ મા.

The Hare And The Tor-
 toise સસલી અને કાચબો
 Hare (હૅર) સસલી
 Tortoise (ટોર્ટોઇઝ) કાચબો
 Met (મેટ) ને મળ્યો
 Laughed at (લાઇડ) ને હસી મગક કાઢી
 Slowest (સ્લોએસ્ટ) સૌથી ધીમું
 World (વર્લ્ડ) દુનિયા
 Quickest (ક્વીકેસ્ટ) સૌથી ઝડપી
 Clumsy (ક્લમ્પીઝ) બેડોળ
 Stupid (સ્ટુપિડ) મૂરખ
 Quick (ક્વીક) ઉત્તરવળી
 Would like (વુલ્ડ લાઇક) ગમશે

Race (રેસ) શરત
 More than ever પહેલાં
 કરતાં વધારે
 Faster (ફાસ્ટર) વધારે ઝડપથી
 Mind (માઈન્ડ) દરકાર કરવું
 લક્ષ આપવું
 Never mind કંઈ નહિ
 Let (લેટ) દો
 Let us have a race આપ-
 જીને શરત દોડવા દો
 Start (સ્ટાર્ટ) ઉપડવું
 Will race શરત દોડીશું
 At once (અટ વન્સ) એકદમ
 Set off (સેટ ઓફ) નીકળ્યો
 Thought (થોટ) વિચાર કીધો
 Rest (રેસ્ટ) આરામ લેવો
 First (ફર્સ્ટ) પહેલાં
 Fell asleep (ફેલ એસ્લીપ)
 ઊઘી ગઇ
 Woke up (વોકેપ) જાગી ઊઠી
 Had reached (રીચ્ડ) પહોંચી
 ગયો હતો
 Nearly (નીયર્લી) લગભગ

As fast as she could (કુડ);
 તેનાથી અને તેટલી ઉતાવળે
 Won (ઉવન) જીત્યો
 Steady (સ્ટેડી) નિશ્ચય; નિયમ-
 સર કામ કરનાર
 Wins (ઉવીન્ઝ) જીતે છે

Lesson 16. પાઠ ૧૬ મો.

The Boy And The Honey
 છોકરો અને મધ
 Nadu (નડુ) નડુ
 Lazy (લેઝી) સુસ્ત
 As little work as he could
 તેનાથી જેટલું જાતી શકે તેટલું
 થોડું કામ
 Mother (મધર) મા
 Was hard at work ધણુંજ
 કામ કરતી; કામમાં ધણી ઉયોગી
 રહેતી
 Children (ચિલ્ડ્રન) છોકરાં
 Ill (ઇલ) માંદો
 Began (બિગન) શરૂ કરી
 To make (મેક) બનાવવા

Curry (કરિ) દાળ
 Found (ફાઉન્ડ) ને માલમ પડ્યું
 Salt (સોલ્ટ) મીઠું
 Also (ઑલ્સો) વળી; પણ
 Honey (હાનિ) મધ
 Pot (પોટ) વાસણ
 Filled (ફીલ્ડ) ભર્યો
 Honey comb (હનિ કંમ) મધ
 પુડો
 To himself, (દિમસેલ્ફ) પોતાની
 જાતને
 Full (ફુલ) ભરેલા
 Plan (પ્લેન) યુક્તિ

Lesson 17. પાઠ ૧૭ મો.

Rama રામ
 Has done (હૅઝ ડન) કાધું છે
 Has truned (ટર્ન્ડ) ફેરવ્યા છે,
 Hands; કંટા
 Clock (ક્લૉક) મોડું ઘડિઆળ
 Has joined (જૉઇન્ડ) જોડ્યો છે
 Broken (બ્રોકન) ભાંગેલો
 Handle (હૅન્ડલ) હાથે

Jug (જમ) કુળે
 Has pushed (પુશ્ડ) હડસેલ્યું છે
 Loaded (લોડેડ) ભારેલું
 Bags (બેગ્ઝ) યુણો; કાથળો
 Flour (ફ્લોર) આટો
 Has worked; કામ કાધું છે.
 Is taking; લે છે.
 Rest (રેસ્ટ) આરામ
 Has bent (બેન્ટ) વાળો છે
 Bow (બો) કમાન
 Is tying (ટાઇન્ગ) બાંધે છે.
 End; છેડો
 Has burnt (બર્ન્ટ) બાળ્યો
 છે. દગાડ્યો છે

Right (રાઇટ) જમણો
 While (વ્હાઇલ) જ્યારે
 Trying (ટ્રાઇન્ગ) કોશિષ કરતાં
 To lift (લીફ્ટ) ઉંચકવાને
 Boiling (બોઇલિન્ગ) ઉકળતું

Lesson 18. પાઠ ૧૮ મો.

My Pony માફં રડુ
 Pony (પોનિ) રડુ

Name (નેમ) નામ
 Dapple-Gray (ડપલ-ગ્રે) કાખરચીત્રો
 Lent (લેન્ટ) ઉછીનો આપ્યો
 Lady (લેડી) બાઇ
 To ride (રાઇડ) બેસીને ફરવા જવું
 A mile (માઇલ) એક માઇલ
 Whipped (વ્હીપ્ડ) ચાલુક મારી
 Lashed (લેશ્ડ) ચાલુકે ફટકા માર્યા
 Rode (રોડ) ઉપર બેસીને ગઈ
 Through (થ્રુ) માં થઈને
 Mire (માયર) કાદવ
 Hire (હાયર) બાડું

Lesson 19. પાઠ ૧૯ મો.

The boy and the Honey II ઊકરો અને મધ ભાગ ૨ જો.
 Who (હુ) જે
 Sold (સોલ્ડ) વેચાતો

Turned upside down (અપ સાઇડ) ઉઘો વાળ્યો
 Bottom (બોટમ) તળીડું
 Quite (ક્વાઇટ) તદન
 Happy (હૅપી) સુખી
 For yourself (યોરસેલ્ફ) તમારા માટે
 Dish (ડીશ) રકાખી
 Turned over ઉઘો વાળ્યો
 Had run out વહી ગયું હતું
 Anyhow (એનિહાઉ) ગમેતેમ
 Was spilt (સ્પીલ્ટ) વેરાઈ ગયું
 Dirt (ડર્ટ) કચરો
 Made go : મોકલ્યો; જવાને ફરજ પાડી
 Twice (ટવાઇસ) બેવાર
 More (મોર) વધારે

Lesson 20. પાઠ ૨૦ મો.

What do you see તમે શું જુઓ છો ?
 Pulling (પુલિન્ગ) ખેંચતા

Whipping (વ્હીપિંગ) માથુક
મારતો

Fighting (ફાઇટિંગ) લડત

Child (ચાઇલ્ડ) બાળક

Falling (ફોલિંગ) પડતું

Kicking (કીકિંગ) લાત મારતો

Football (ફુટબોલ) ફુટબોલ

Schoolboy (સ્કુલબોય) નિશા-
ળીયો.

Dropping (ડ્રોપિંગ) પાડી
નાંખતો.

Lesson 21. પાઠ ૨૧ એ.

Ahmed And Abdul

અહમદ અને અબ્દુલ

New (ન્યુ) નવી

Isn't (ઇઝન્ટ) Is not

Beauty (બ્યુટી) સુંદર વસ્તુ

Did get: મેળવી

Gave (ગેવ) આપી

Wasn't (વઝન્ટ) Was not

Wasn't it kind of him

શું તેણે એ બહુ નહિ કર્યું?

Rather અલખત

Shall ask : માંગીશ

Should (શુલ્ડ) જોઈએ

Should (ask) માંગવી જો

Get along : જમતું ચાલુ

All right : બરાબર

Have you had any fa

તમે કેમ વાર પડી ગયેલા?

Much (મચ) ઘણું

Cut (કટ) કોટલાયું

Knee (ની) ઘુંટણ

Yesterday (યેસ્ટરડે) ગઇ

Badly (બેડલી) ઘણુંજ

Nothing (નથિંગ) કંઈ ન

Nothing to speak

નહિરે; જરા અમરતુ

Will you give me a ri

મને ફેરવવા લખ જવા આપ

Learn (લર્ન) શીખો

Old (ઓલ્ડ) જુની

Lesson 22. પાઠ ૨૨

My Kitten માંડ બિલાડી

બચ્ચું

Kitten (કિટન) બીલાડીનું
બચ્ચું
Funny (ફનિ) આનંદદાયક
To watch (હવેચ) જોવાને
Such (સચ) એવી
Tricks (ટ્રીક્ઝ) યુક્તિઓ
Fur (ફર) રૂંવાડી
Licks (લીક્ઝ) ચાટે છે
Twists (ટવીસ્ટઝ) અમળાય છે
Nearer (નીયરર) વધારે નજીક

Lesson 23. પાઠ ૨૩ મા.

What We Want Most I
આપણને સૌથી વધારે જોઈએ
તે મા. ૧

How long કેટલો વખત
Live (લીવ) જીવવું
Minutes (મિનિટઝ) મિનિટો
Else (એલ્સ) બીજું
Anything (એનિથિંગ) બીજું
કંઈ
Pure (પ્યુર) ચોક્ખી
Fresh (ફ્રેશ) તાજ

Windows (વિન્ડોઝ) ખારીઓ
Need (નીડ) જોઈએ
Well (વેલ) કુવો
Filter (ફીલ્ટર) ગાળવું
Chew (ચ્યુ) ચાવવું
Flies (ફ્લાઈઝ) માખીઓ
Settle (સેટલ) બેસવા
Clothes (ક્લોથઝ) લુગડાં
Cotton (કોટન) સુતરાઉ
Best (બેસ્ટ) ઉત્તમ
Weather (વેધર) ઋતુ
Woolen (વુલન) ઉનના

Lesson 24. પાઠ ૨૪ મા.

What We Want Most II
આપણને સૌથી વધારે જોઈએ
તે મા. ૨

Must have; ને જોઈએ
Sleep (સ્લીપ) ઊંઘ
Few (ફ્યુ) થોડો
Feel (ફીલ) લાગવું
Next (નેક્સ્ટ) બીજો
Hours (અવર્ઝ) કલાક

Exercise (એક્સસાઇઝ) કસરત
 Games (ગેમ્સ) રમતો
 Rhymes (રાઇમ્સ) કડીઓ
 Dull (ડલ) નીરસ; સુરત
 All work & etc : બીલકુલ
 રમત નહિ રમે અને આખો
 વખત કામ કરે તો જોક નીરસ
 ઊકરો થઇ જાય છે.

Lesson 25. પાઠ ૨૫મો.

A wish: એક ઇચ્છા
 Wish (વિશ) ઇચ્છા
 Wish that I could be
 a kite up in the sky
 આકાશમાં ઉંચે ઉડતો પતંગ થઇ
 શકું એવી ઇચ્છા મને થાય છે
 Breeze (બ્રીઝ) પવન
 Whatever (વેવર) ગમે તે
 Chanced (ચાન્સ) બને
 Blow (બ્લો) ધુકાવું
 Beyond (બીયોન્ડ) થી આગળ
 Town (ટાઉન) કસબો

Winding (વિન્ડિન્ગ) વાંકી
 વળતી
 Ships (શિપ્સ) વહાણો
 Sail (સેઇલ) તરે છે
 Merry (મેરિ) આનંદી
 Gale (ગેલ) પવન
 Until (અન્ટીલ) જ્યાં ત્યાં સુધી
 At last (એટલાસ્ટ) આખરે
 Some (સમ) કોઇ
 Foreign (ફોરેઇન) પરદેશી

Lesson 26. પાઠ ૨૬મો.

The Kettle: ચઢાદાની
 Kettle (કીટલ) ચઢાદાની
 Easily (ઇઝીલી) સહેલાઇથી
 Lid (લીડ) ઢાંકણ
 Fits (ફિટ્સ) બંધમેસતું આવે છે.
 Have you ever seen: તમે
 કદિ જોયું છે ?
 Hole (હોલ) કાણું
 To let get away નીક-
 ળવા દેવા
 Steam (સ્ટીમ) વરાળ

Begins (મિમિન્ન) શરૂ થાય છે.

Boil (બોઇલ) ઉઝળવા

Spout (સ્પાઉટ) નળી

As well as: તેમજ વળી

Suppose (સપોઝ) ધારે

Leave (લીવ) રહેવા દે

Pour (પોર) રેડા

Lesson 27. પાઠ ૨૭ થો.

The Arab And His

Camel આરબ અને તેનું ઉંટ

Arab (આરબ) અરબસ્તાનનો

રહેવાસી; આરબ

Tent (ટેન્ટ) તંબુ

Master (માસ્ટર) શેઠ

It is very cold out here:

અહીં બહાર બહુ ઠંડી પડે છે.

May I put: હું મૂકું ?

Just (જસ્ટ) જરાબ

Should not take: લઈ નહિ

Room (રૂમ) બગ્યા

Fore-legs (ફોર-લેગ્સ) આગલા

પગ

Move (મુવ) ખસવું

A little : થોડું

Keep (કીપ) રાખું છું

Right (રાઇટ) તદ્દન

I will have pity on you

(પિટી) મને તમારી દયા આવે છે

I can move no more: હું

જરાયે વધારે ખસી શકતો નથી

In that case (કેસ) તેમ

હોય તો

Outside: બહાર

I can not help that (તે

મારી શક્તિ બહારની વાત છે)

તેમાં મારે શું ?

After you : તમારા બચા પછી

Lesson 28. પાઠ ૨૮ થો.

The Hare And Her

Friends: હરણી અને તેના

મિત્રો

Hare (હૅર) હરણી

I am very fond of her

(ફાન્ડ) મને તે બહુ ગમે છે.

How much : કેટલું બહુ

Gentle (જેન્ટલ) નમ્ર

To meet (મીટ) મળવાને

Just the same : તેજ; તેમજ

A number of (નમ્બર) સંખ્યા-
બધ

Someone : કોણ

Are chasing (એચેસિંગ)ની
પૂક પકડી છે.

Poor thing : બિચારું પ્રાણી

What a pity : કેવું દયાજનક !

Trouble (ટ્રબલ) મુશ્કેલી

Get on : ચઢવું

Sorry (સારી) દીલગીર

Master : માલિક; શેઠ

Mrs. (મીસીસ) મીસીસ; પરણેલી

સ્ત્રીના નામ આગળ મૂકી પાછળ

ધણીનું નામ મૂકાય છે. અગર

એકલાં નામની આગળ Mrs.

મૂકાયાથી પણ ખબર પડે કે સ્ત્રી

પરણેલી છે.

Danger (ડેન્જર) ભય

Use (યુઝ) વાપરો

Horns (હોર્ન્સ) શીંગડાં

Must be milked (મીલ્કડ) -

દૂધ કઢાવવું જોઈએ

I might step (માઇટ સ્ટેપ)

કદાચ મારાથી પણ મૂકાય જાય

As well : વળી; તેમજ

However (હાઉએવર) એમ છતાં.

Since (સિન્સ) જ્યારથી, જ્યારે

Escape (એસ્કેપ) છટકવું

Made up her mind : તેણે

નિશ્ચય કરીધો

As well : બહેતર છે કે

Lesson 20. પાઠ ૨૦ મો.

A Prayer પ્રાર્થના

Prayer (પ્રેયર) પ્રાર્થના

Thee (થી) તને

Pleasant (પ્લેઝન્ટ) આનંદ

દાયક; ખુશનુમા

Morning light સવારનો

પ્રકાશ

Loving care (કેર) માયાળુ

સંભાળ

Fair (ફેર) સુંદર

To be : થવાને
Grow (ગ્રો) થવાને
Loving : પ્રેમાળ

Lesson 30. પાઠ ૩૦ મા

What Do You See ? તમે

શું જુઓ છો

Baby (બેબી) નાનું બાળક

Tearing (ટીયરિંગ) ફાડતું

Washing (વૉશિંગ) ધોતી

Blowing (બ્લોઇંગ) ફૂંકતો

Feather (ફેધર) પીછું

Carrying (કેરિંગ) લઇ જતો

Plate (પ્લેટ) થાળી

Fruit (ફ્રૂટ) ફળ

Is shouting (શાઉટિંગ) બુમ

મારતો છે.

Friends up the hill (ફ્રીન્ડ્સ અપ ધી હિલ)

ટેકરી ઉપર ઉભેલા મિત્રો.

Hanging (હૅંગીંગ) લટકતું

Celing (સેલિંગ) સેલિંગ

Lesson 31. પાઠ ૩૧ મા.

The Sparrows : ચકલીઓ

Sparrows (સ્પૅરોઝ) ચકલીઓ

Nest (નેસ્ટ) માળો

Breast (બ્રેસ્ટ) છાતી

Warm as warmcan be:

બની શકે તેટલાં હુણાળા

Troubles (ટ્રાબલ્સ) મુશ્કેલીઓ

Brood (બ્રૂડ) નાના પક્ષીઓનું

કુટુંબ

Mind (માઇન્ડ) ધ્યાન રાખો

Nest on high: ઉપર આવેલા

માળો

You've (યુવ) You have

Sunny (સનિ) સૂર્યના પ્રકાશ

વાળા

Chirp (ચર્પ) ચીંચી કરતું

Lesson 32. પાઠ ૩૨ મા.

The Lion And The

Mouee. I. સિંહ અને ઉંદર

Once upon a time (વન્સ):

એક વખતે

Jungle (જંગલ) જંગલ
 Felt hot (હેટ) તાપ લાગ્યો
 Lay down (લે) સુઈ ગયો.
 Woke up (વોકેઅપ) જાગ્યો
 Feeling angry: ગુસ્સે થઈને
 Squeak (સ્ક્રીક) ટીણી ચીસ.
 Fear (ફીયર) ઓંક

Dare (ડેર) હિંમત કરવી
 Humbly (હમ્બલિ) નમ્રતા
 પૂર્વક

Beg (બેગ) વિનંતિ કરવી
 Pardon (પાર્ડન) માફી
 Squeaked (સ્ક્રીકેડ) ટીણી
 અવાજે કંઠ્યું.

I could not help it : હું
 તેમ કર્યા વગર રહી શકી નહિ :
 મારો તેમ કરવાનો ઇરાદો નહિ
 હતો.

Spare (સ્પેર) બચાવવી
 Wept (વેપ્ટ) રડ્યો
 Forgive (ફર્ગીવ) માફી આપવી
 Be off; ચાલ્યો જા
 Forget (ફર્ગેટ) ભૂલી જવું
 Promise (પ્રોમિસ) વચન

Trap (ટ્રૅપ) છટકું
 Net (નેટ) જાળ
 Flew over; ફરીવળી
 As hard as he could; તેનાથી અને તેટલા જોરથી
 Get free (ફ્રી) છૂટા થવું

Lesson 33. પાઠ ૩૩ મો.

The Lion And The Mo-
 use. II સિંહ અને હંદર
 ભા. ૨ મો.

Grew; થયો
 Roared (રોર્ડ) ગર્જના કાઢી
 Tore (ટોર) પીંચ્યા
 Struggled (સ્ટ્રગલ્ડ) મહેનત
 કાઢી; ફાંફાં માર્યા
 In vain (વેઇન) નકામું. નિર્થક
 Indeed (ઇન્ડીડ) ખરેખર
 Tighter (ટાઇટર) વધારે સખત
 Still : જાનત
 Too tired to move; એટલો
 બધો થાકી ગયો હતો કે હાલી
 શક્યો નહિ

Die (ડાઇ) મરી જવું
Just then; ત્યારેજ
Voice (વૉઇસ) અવાજ
Gnaw (ગ્નાઉ) દાંત મારી કાપવું
Rope (રોપ) દોરડું
Do your best: તમારાથી અને
તેડુલું કરો.

Set to work : કામે વળગ્યો
Seems (સીમ્ઝ) દેખાય છે
Good turn (ટર્ન) જલું કામ
Deserves (ડિઝર્વઝ) ને લાયક છે
ને ધટે છે

Lesson 34. પાઠ ૩૪ મો.

The Lion and The Mouse
સિંહ અને ઉંદર.

Prowling (પ્રાઉલિંગ) જતો
હતો

Woods (વૂડ્ઝ) જંગલ
Eager (ઇગર) આતુર
Search (સર્ચ) શોખ
Prey (પ્રે) શિકાર
By chance; અકસ્માત

Unpleasant (અનપ્લેઝન્ટ)
દુઃખદાયક

Lo (લો) જુઓ !

Crept (ક્રેપ્ટ) નીકળ્યો

Nibbled (નિબલ્ડ) દાંતે ચાવી
તોડ્યું

Cords (કૉર્ડઝ) દોરડાં

Formed (ફોર્મ્ડ)ની બની હતી

One by one; એક પછી એક

Strings (સ્ટ્રિન્ઝ) દોરીઓ

Gave way : તૂટી

De-pise (ડિસ્પાઇઝ) ધિક્કારવું

Humblest (અમ્બલેસ્ટ) સૌથી
નાની

Strongest (સ્ટ્રોન્ગેસ્ટ) સૌથી
વધારે બળવાન

Lesson 35. પાઠ ૩૫ મો.

Comparisons : સરખામણીઓ

Thicker (થિક્કર) વધારે જડી

Thinner (થિનર) વધારે પાતળી

Taller (ટૉલર) વધારે ઉંચી

Shorter (શોર્ટર) વધારે ટૂંકી

Of the two; બેમાંથી
Which (કેવીય) કયો
Middle (મિડલ) વચ્ચેનો
Longest (લૉન્ગેસ્ટ) સૌથી વધારે
લાંબો
With the collar (કોલર)
પટાવાળો
Ugliest (અગ્લીએસ્ટ) સૌથી
બેડોળ
Shortest (શૉર્ટેસ્ટ) સૌથી નીચો
Tallest (ટૉલેસ્ટ) સૌથી વધારે
ઉંચો

Lesson 36. પાઠ ૩૩ મા.

The Horse : ઘોડો
Saddle (સેડલ) છત્ર
Stirrups (સ્ટર્રીપ્સ) પાવડાં
Foot-rests: પગ મુકવાની વસ્તુઓ
To be seen: દેખાતી
Spot (સ્પોટ) ડાઘો
Eleven (ઇલેવન) અગીયાર
At all; બીજકુલ; તદ્દન
Face (ફેઇસ) મોં

Are hidden (હીડન) છુપાયેલાં છે.
Bungalow (બંગ્લો) બંગલો
Shutter (શટર) જાળી
Dusters (ડસ્ટર્સ) દસ્તર
Mean (મીન) કહેવા માંગો છો
Jharans (ઝારન્સ) જારંજી
Cloths (ક્લૉથ્સ) કાપડ
Forgot (ફર્ગૉટ) ભૂલી ગયો
Noted (નોટેડ) નોંધું; નોંધ્યું
Reins (રેઇન્સ) લગામ
I am surprised (સર્પ્રાઇઝડ)
મને નવાબ લાગે છે.
Missed (મીસડ) ચૂકી ગયા
Loosely (લુસલી) છૂટી
Puttees (પટીઝ) ફેંટા
Belt (બેલ્ટ) પટો
Be able (એબલ) શક્તિમાન થવું

Lesson 37. પાઠ ૩૭ મા.

The Elephant L. હાથી ભા. ૧.
Nose (નોઝ) નાક
Tusks (ટસ્ક્સ) દંતુચળ
Trunk (ટ્રન્ક) સંઢ

Flap (ફેપ) ફડફડે છે.
Teach (ટીચ) શીખવવું
Useful (યુઝફુલ) ઉપયોગી
Log (લૉગ) લાકડાનો મોટો ટૂંકડો
Wood (વુડ) લાકડું
Has been cut down : કાપ-
વામાં આવ્યું છે

Are going to move : ખસેડ-
વાનાં છે

Left hand : ડાબા હાથની

Expect (એક્સપેક્ટ) ધારવું

Roll (રોલ) ગળાવવું

Was taken : લેવામાં આવ્યું
હતું

Siam (સિઆમ) સિઆમ

Teak (ટીક) સાગનાં

Burma (બર્મા) બ્રહ્મદેશ

Lesson 38. પાઠ ૩૮ મા.

Mary's Pet Lamb. મેરીનું

પાળેલું મેદું

Pet (પેટ) પાળેલું; માનીતું

Lamb (લેમ્બ) મેદું

Mary (મેરિ) મેરિ

Fleece (ફ્લીસ) કાતરેલું બિન

Snow (સ્નો) ધરફ

Everywhere (એવરિવ્હેર) જ્યાં
જ્યાં

Against (અગેઇનસ્ટ) વિરુદ્ધ

Rule (રૂલ) નિયમ; કાયદો

Made laugh : હસાવ્યાં

Made play : રમાડ્યાં

Teacher (ટીચર) શિક્ષક

Turned out (ટર્નડ) કાઢી મુક્યું

Lingered (લીન્ગર્ડ) રજખ્યા
કીધું

Waited : (વેઇટેડ) તાક જોતું
હતું રહ્યું

Patiently (પેશન્ટલિ) ધીરજ
પૂર્વક

About (એબાઉટ) આમતેમ

Did appear (એપીયર) દેખાઇ

Laid (લેઇડ) મુક્યું

Head (હેડ) માથું

Arm (આર્મ) હાથ

Keep (કીપ) રક્ષણ કરવું

Did reply (રિપ્લાય) જવાબ
દીધો

Lesson 39. પાઠ ૩૯ મો.

The Elephant II ભા. ૨ નો
Clearly (ક્લીયર્લી) ચોક્કસી રીતે
Talk (ટૉક) વાત કરવી
About : વિષે
Young (યન્ગ) જુવાન
Just as : જેમ

Is fully grown (ઓન) પૂરે-
પૂરો મોટો થયો હોય છે

May be : હોય

Feet (ફીટ) ફૂટ

Ivory (આઇવરિ) હાથીદાંત

Value (વેલ્યુ) કિંમત

Defend (ડિફેન્ડ) બચાવ કરવા

Enemy (એનિમિ) દુશ્મન

Even (ઇવન) પણ

Helpless (હેલ્પલેસ) નિરાધાર

Hate (હેઇટ) તિરસ્કાર કરવો

Springs (સ્પ્રીન્ગ્સ) કુદે

Cling (ક્લીન્ગ) વળગવું

Have to be trained
(ટ્રેઇન્ડ) ને કળવવા પડે છે.
Tip (ટિપ) અણી

A kind of: એક જાતની
Thumb (થમ્બ) અંગુઠો

Needle (નીડલ) સોય

Two-anna bit: બેઆની

Pick (પિક) તોડવાં

Root (રૂટ) હોળેડવું.

Key (કી) કુચી

Lesson 40 પાઠ ૪૦ મો.

The Elephant III : હાથી
ભા. ૩.

Sometimes: કેટલીકવાર

Mahout (મહાવત) મહાવત

Closely (ક્લોઝલી) નજીકથી

Howdah (હોદા) અંબાડી

Journey (જર્ની) મુસાફરી

Pad (પૅડ) પાત્રીયું

Would be strapped

(સ્ટ્રૅપ્ડ) બાંધી લેવામાં આવશે.

Officer (ઓફિસર) અમલદાર

Has curled up (કર્લ્ડ)

ગુંછળું વાળ્યું છે

Prick (પ્રીક) ડંખવું; ઘોંચાવું

Lesson 41. પાઠ ૪૧ મો.

Little Things. નાની વસ્તુઓ

Drops (ડ્રૉપ્સ) ટીપાં

Grains (ગ્રેઇન્સ) કણો

Sand (સૅન્ડ) રેતી

Mighty (માઇટી) વિશાળ

Ocean (ઓશન) મહાસાગર

Land (લૅન્ડ) જમીન

Deeds (ડીડ્ઝ) કામો

Kindness (કાઇન્ડનેસ) ભલામણ

Words (વેર્ડ્ઝ) શબ્દો.

Eden (એડન) પૃથ્વી પરનું
સ્વર્ગ

Heaven (હેવન સ્વર્ગ)

Lesson 42. પાઠ ૪૨ મો.

The Elephant III હાથી
ભા. ૩.

Would think: ધારે

Swim (સ્વિમ) તરવું.

Shallow (શૅલો) ઓછું

Scrubs (સ્ક્રબ્ઝ) ધવડી સાફ
કરે છે.

Gets up: ઉભો થાય છે.

Is done: પુરું થયું છે.

Are having; લે છે.

Bath (બાથ) સ્નાન

Fill (ફીલ) ભરે છે.

Squirt (સ્કવર્ટ) છાંટે છે

Is drowned (ડ્રૉઉન્ડ) ડૂબી
જાય છે

Has sunk (સન્ક) ખૂંટી
ગયો હોય છે.

Mud (મડ) કાદવ

Deep (ડીપ) કુંડા

Lesson 43. પાઠ ૪૩ મો.

The Elephant's Revenge
હાથીનું વેર

Revenge (રિવેન્જ) વેર.

Tailor (ટેઇલર) દરજી

Every day: દરરોજ

Sat at work: કામ કરવા બેસતો

Shop (શોપ) દુકાન

Busy: હુલોડી

Chat (ચેટ) વાત કરવા

To the water: પાણી પી-

વાની જગ્યાએ

Stopped (સ્ટૉપ્ડ) થોભતો

To talk to: ની સાથે વાત

કરવા

Very often: ઘણીવાર

Banana (બનાના) કેળું

Piece (પીસ) કટકો

Cake (કેક) પુરી

Stuck (સ્ટક) ઘોઘી

Muddy (મડિ) કાદવવાળો

On the way back એ રસ્તે

પાછા આવતાં

Close (ક્લોઝ) નજીક

Was knocked over (નોક્કડ)

ગમડી પડ્યો

Stream (સ્ટ્રીમ) પ્રવાહ

Dirty (ડટી) ગંદા

Silks (સીલ્કઝ) રેશમ

Were spoilt (સ્પોઈલ્ડ) બગડી

ગયાં

Ever again ફરી બીજાવાર

પાઠ ૧ લો. ત્રણ પાયાવાળું સ્ટુલ.

આ ગોવિન્દ છે. તે ધારે છે કે તે હુશિઆર માણસ છે. એક દિવસે, તેની બેરીએ તેને કહ્યું, “મારે એક સાઈ મજબુત સ્ટુલ જોઈએ છે. તમે જશો અને જોશો કે તમે મારે માટે એક ખરીદ કરી શકો છો?” “અલબત્ત હું ખરીદ કરીશ” ગોવિન્દે કહ્યું અને તે બજારે ચાલ્યો ગયો. ત્યાં તેણે ખરી જાતનુંજ સ્ટુલ જોયું. તે તેણે ખરીદ કીધું અને ઘેર જવા નીકળ્યો. થોડીવાર પછી તેણે કહ્યું, “આ ધણું મારે સ્ટુલ છે. તેને ત્રણ પગ છે. અને માત્ર બે છે. ખચિત તે મારા કરતાં સારી રીતે ચાલી શકે છે.” તેણે સ્ટુલને જમીન પર મૂક્યું.

તેણે તેને કહ્યું, “મારી પાછળ આવ,” અને ધરે ચાલ્યો ગયો. જ્યારે તે ત્યાં પહોંચ્યો, ત્યારે તેની ઘેરીએ પૂછ્યું “તમે સ્કુલ શા માટે ખરીદ નથી કરી?” ગોવિન્દે જવાબ દીધો, “મેં ખરીદ કરી છે” તેની ઘેરીએ પૂછ્યું. “ત્યારે તે ક્યાં છે;” ગોવિન્દે કહ્યું, “તે રસ્તે ચમને આવે છે. મેં તેને મારી પાછળ આવવા કહ્યું હતું. ગોવિન્દની ઘેરી ગમ અને સ્કુલ લઇ આવી. તે ધારતી નથી કે મારો ધણી ધણો હોશિઆર માણસ છે.

પાઠ ૨. બળદ-ગાડું.

અહીં એક બળદગાડાનું ચિત્ર છે. ત્યાં કેટલા બળદો છે? જાણે કે એકજ બળદ હોય એવું દેખાય છે. પણ આપણે બીજાનાં પગ અને શોંગડા જોઈ શકીએ છીએ. સફેદ બળદ મજબુત દેખાય છે. તેને બે સુંદર શોંગડાં છે. તેને સારી પેટે ખવડાવવામાં આવે છે. હું આશા રાખું છું કે તેનો હાંકનાર તેના તરફ માયાળુ છે. કેટલાક ધાતકી હાંકનારાઓ તેમના બળદોની પૂંછડી આમળે છે. તેઓ તેમને એટલી બધી સખત આમળે છે કે પૂંછડીઓ તદ્દન તૂટી જાય છે. આવા માણસો પશુઓ છે. કોઈ સારો માણસ કદિ ધાતકી હોતો નથી. ગાડું મજબુત દેખાય છે. તે સારું ખનાવવામાં આવ્યું છે દરેક પૈડાંમાં કેટલા આરા છે? બાર આરા છે. તેઓ આમણને કોર સાથે જોડે છે. કોરની ફરતે વાટ છે. વાટ લોખંડની બનેલી છે. બાઇસીકલની વાટ રબરની બનેલી હોય છે.

પાઠ ૩. પતંગ.

અરે, મારા પતંગ તરફ જૂઓ, તે લગભગ નજર પહાર છે. તે કેટલી ઝડપથી તદ્દન વાદળાંની નજીક ઉડે છે ! સુંદર પતંગ ! સુંદર પતંગ ! લગભગ નજરની પહાર ! પ્રકાશિત સુરા આકાશમાં તમે શું જૂઓ છો તે મને મહેરબાની કરીને કહો.

પાઠ ૪. સિંહ.

સિંહ પશુઓનો રાજા કહેવાય છે. તેના પોતાના પ્રદેશમાં દરેક પશુ તેનાથી ડરે છે. તે ઘણો ઝડપી, સશક્ત અને પહાડુર છે. તેનું રહેઠાણ આફ્રિકામાં છે. સિંહના માથા અને ગરદન પરના લાંબા વાળ તેની યાજ કહેવાય છે. સિંહજીને યાજ હોતી નથી. સિંહો બીજા પશુઓનો શિકાર કરે છે. તેઓ ઘણીવાર માણસોને મારી નાંખે છે અને ખાધ જાય છે. સિંહની નજીક બિલાડી ઘણી નાની દેખાય છે. પણ તેઓ એકજ કુટુંબનાં છે. સિંહ, ખરું જોતાં એક મોટી બિલાડી છે. તેનાં દાંત અને પંઝા બિલાડીનાં દાંત અને પંઝાના જેવાજ છે. સિંહ પોતાના પંઝા પહાર કાઢી શકે છે અને પાછા અન્દર ખેંચી શકે છે. બિલાડીને આમ કરતાં તમે જોછો છે. કુતરો તે કરી શકતો નથી. માત્ર બિલાડીનાં કુટુંબના પ્રાણીઓ એ કરી શકે છે. ઉપર સિંહ અને સિંહજીનાં ચિત્રો છે. દરેક પાંજરામાં છે.

પાઠ ૫. ફાનસ.

અહીં એક ફાનસનું ચિત્ર છે. આપણે હાથનાં ફાનસ કહીએ, તે જાતનું એ છે. કેટલાંક ફાનસો ટેબલ પર મૂકવામાં આવે છે.

ખીખીને છાપરાંપરથી લટકાવવામાં આવે છે. હાથનું ફાનસ એવી રીતે ખનાવવામાં આવ્યું હોય છે કે પવન તેને ખુઝાવી શકતો નથી. રાત્રે આપણે જ્યારે બહાર જઈએ, ત્યારે આપણે તે લઈ જઈ શકીએ છીએ, તેને કાચની મજબુત ચીમની છે. મથાળે ખુદી જગા છે કે જોથી હવા અંદર આવી શકે. હવા વગર ફાનસ બળશે નહિ. ફાનસમાં ખરું જોતાં દિવેટ બળતી નથી. દિવેટ, તેલને જ્યોત પાસે લાવે છે તેલ બળે છે, અને પ્રકાશ આપે છે. ફાનસની ચીમની ફરતે તારો છે કે જોથી તે પડી જાય અને બાંજે નહિ. હાથનાં ફાનસ ધણું ઉપ-યોગી છે. અંધારી રાત્રે હાથનું ફાનસ માણસની જિંદગી બચાવે. ધણીવાર સાપો રસ્તામાં પડેલા હોય છે. સાપ જો પ્રકાશ જૂએ, તો દૂર ખસી જવા કોશિષ કરશે. દર વરસે સાપથી ધણા લોકો મરી જાય છે. આમાંનાં ધણાખરા અંધારામાં સાપ પર પગ મૂકી ચાલ્યા હોય છે.

પાઠ ૬. મૂરખ મરઘી.

મરઘી-મી. કુતરા, સાહેબજી. કુતરો-સાહેબજી મારી વહાલી આજે તમે કેમ છો ? મરઘી-હું ધણી સારી પેઠે છું, તમારો આભાર માનું છું. કુતરો-એ બરાબર છે. તમને ફરવા આવવા ગમશે ? મરઘી-ધણે આભાર માનું છું. પણ મને એકલા રહેવાનું વધારે પસંદ છે. કુતરો-અરે ! ત્યારે તમને મારી જરૂર નથી ખરું ને ? મરઘી-વારૂ, તમને ખરું કહું તો, મને તમારી જરૂર નથી. કુતરો-ત્યારે હું ચાલ્યો જઈશ સાહેબજી. મરઘી-સાહેબજી, મી. કુતરા, હું આજે રાખું છું કે તમને ફરવામાં મજા પડશે. કુતરો-તમારી ખાત્રી છે કે તમે સહીસલામત રહેશો ? મરઘી-અલબત્ત, હું સહીસલામત રહીશ.

ચાલ્યા જવ. કુતરો-ખર, હું ચાલ્યો. મરધી-મદદ કરો! મદદ કરો! જલ્દી, મદદ કરો! કુતરો-ઝો-શું થયું છે? મરધી-શિયાળ, શિયાળ. કુતરો-શિયાળ ક્યાં છે? મરધી-પેલી ઝાડી પાછળ. કુતરો-હું હમણાં જ તેને પૂરો કરીશ. મરધી-હા, વ્હાલા, મી. કુતરા. મહેર-જાની કરીને એને પૂરો કર અને ફરી બધું વિચારી જોતાં હું ધારતી નથી કે હું એકલી રહેવા માંડું છું.

પાઠ ૭. પુરસીઓ.

ત્રણ પુરસીઓ એક હારમાં છે. તેઓ ખાલી છે, કદાચ ત્રણ છોકરાઓ આવશે. ત્યારે દરેક છોકરાને ખેસવાને એક પુરસી મળશે. દરેક પુરસીને ચાર પાયા છે. જ્યારે છોકરાઓ પુરસીમાં બેસે, ત્યારે પોતાના હાથ મૂકી શકે, એવી જગ્યા તેમને મળશે. પુરસીના પાયા અને હાથા લાકડાનાં બનાવેલા છે. બેઠકનું ચોકડું અને દરેક પુરસીની પીઠ ત્રણ લાકડાની બનાવેલી છે. લાકડું સખત અને મજબુત છે. જે આપણે ઘણો વખત, લાકડાપર બેસી રહીએ, તો આપણે થાકી જઈએ છીએ. આ ત્રણ પુરસીઓને નેતરની પીઠ અને બેઠક છે. જ્યારે છોકરાઓ પુરસીમાં બેસે છે, ત્યારે નેતર વળે છે. નેતર, લાકડાં જેટલી સખત નથી. પુરસીઓની પાછળ એક ઝાડ છે. ત્યાં માત્ર એકજ ઝાડ છે. ઝાડ ઉપર પાંદડાં છે. ઝાડની પાછળ આપણે ધરતું છાપરં જેમ શકીએ છીએ. છાપરં, નળીમાંનું બનેલું છે. આપણે એક બારણું જેમ શકીએ છીએ. કદાચ છોકરાઓ બરણમાં થઈને આવશે, તેઓ ઝાડ પસાર કરશે. તેઓ પુરસીમાં બેસશે.

પાઠ ૮. વહેલા સુવું અને વહેલા ઉઠવું.

આપણને ઉઠવાનું કહેવાને, મરધા સવારે ફૂકરફૂક કરે છે; અને જો મોડે સુધી સૂઈ રહે છે, તે કદિ ડાહ્યા થશે નહિ. કારણ કે વહેલા સૂઈ જવું અને વહેલા ઉઠવું એ તંદુરસ્ત, ધનવાન અને ડાહ્યા, થવાનો રસ્તો છે.

પાઠ ૯. રામ.

રામ શું કરે છે ? ૧ રામ પોતાના ઓરડામાં પથારીમાં ઉંઘે છે.
૨. રામ બેટથી બોલ મારે છે. તે ક્રિકેટ રમે છે.
૩. ચાકના કટકા વડે, કાળા પાટીયા પર, રામ પોપટ દોરે છે.
૪. પોતાની કોપીબૂક લખવાને રામ, પોતાની કલમ માહીમાં બોળે છે.
૫. કુંડીની અંદર, રામ પોતાનું મ્હો અને હાથ પાણી અને સાબુથી ધૂએ છે.
૬. સ્વચ્છ ટુવાલથી રામ પોતાનું મોં સોદે છે.

પાઠ ૧૦ ગધેડો, શિયાળ, અને સિંહ.

એક ગધેડો અને એક શિયાળ ધણાંજ ખાસ મિત્રો બન્યા. એક બીજાને હંમેશા મદદ કરવાને તેઓએ સોગન લીધા, શિયાળે કહ્યું. “મારા, વહાલા, ગધેડા, હું છેવટ સુધી તમારી પાછે ઉભો રહીશ.” ગધેડાએ કહ્યું, “મારા વહાલા શિયાળ, હું હંમેશ માટે તમને વળગી રહીશ !”

એક દિવસ તેઓ શિકાર કરવા ગયા, થોડીવારમાંજ, તેમણે એક સિંહ જોયો. તેઓ બંને બહીષા અને શું કરવું તેની સમજ પડી નહિ. શિયાળે કહ્યું, “જો આપણાથી બની શકે, તો આપણે

તેની દોસ્તી કરવી જોઈએ.” પછી શિયાળ સિંહ પાસે ગયો અને કહ્યું, “સાહેબ, જો તમે મારી જિંદગી બચાવો, તો પેલા ગધેડાને પકડવામાં હું તમને મદદ કરીશ.” સિંહે કહ્યું, “ધણું, સાહેબ.” પછી શિયાળ ગધેડા પાસે પાછો દોડ્યો. તેણે કહ્યું, “મારી પાછળ આવ” તે ગધેડાને એક હંડા ખાડા પાસે લઈ ગયો અને તેને અંદર હડસેલી મૂક્યો. સિંહે જોયું કે ગધેડા પકડાયો છે, ત્યારે તેણે શિયાળ પર કુદકો માર્યો અને તેને ખાઈ ગયો. સિંહે કહ્યું, “હું ગધેડાને કાલે ખાઈશ, તમે જુદા મિત્ર, તમને હું હમણાં ખાઈશ. ગધેડા મૂર્ખ છે, પણ તમે બદમાશ છો.”

પાઠ ૧૧. કષ્ટતરો.

મારી પાસે બે પ્રકાશિત અને આનંદિ કષ્ટતરો હતાં. તેઓ એક દિવસ મારી પાસેથી ઉડી ગયાં. તેઓ શું કારણે લીધે ઉડી ગયાં તે હું કહી શકતો નથી, કારણકે હું જાણતો નથી,

પાઠ ૧૨ ચાંદર ગાડી.

જા. શું તમારા બાપ પાસે મોટર છે? રા. હા. મારા બાપ પાસે એક મોટર છે. જા. તમારી પાસે તેનું ચિત્ર છે? રા. તમને બતાવવાને આ એક હું લાવ્યો છું. જા. શું આ ચિત્ર તમારા બાપની મોટરનું છે? રા. હા. જા. તે ઘણી સુંદર ગાડી છે. રા. પૈડા પર કેવી જાડી વાટ છે, તે તમે જૂઓ છે? જા. હું ધારું છું કે વાટ રચરચી બનાવેલી છે. રા. હા. તમે ખરા છે. તે ઘણી જાડી ના નરમુર છે. જા. તમે ખરપથી શું

અંદર હવા ભરે છે? રા. હા. હું ગાડીની અંદરની બાજુએ જોઉં છું, તે પૈકું શું છે? રા. તે પૈકું જાળ ફરે છે અને માડી હંકારવામાં કામ આવે છે. જો. ગાડીના આગળના ભાગમાં ચાર ફાનસો છે. રા. બે મોટા ફાનસો છે અને બે નાનાં છે. જો. તમારી ગાડીમાં હું ફરવા જઈશ? રા. તમે જાવ કે કેમ તે હું મારા બાપને પૂછીશ. જો. તમારો આભાર માનું છું.

પાઠ ૧૩ હું નાની બિલાડીને ચાહું છું.

હું નાની બિલાડીને ચાહું છું, તેનો ડગલો ધણો ફુંકાળો છે. અને જો હું તેને, ધબ્બ નહિ કરું, તો તે મને ધબ્બ કરશે નહિ. હું તેની પૂછડી ખેંચુ નહિ કે તેને હાંકી મુકુ નહિ પણ હું અને પુસી સાથે રમીશું, હું તેની નરમ પીઠ પંપાળીશ અને તેને થોડો જોરાક આપીશ. અને પુસી મને ચ્હાશે કારણ કે હું બલી છું.

પાઠ ૧૪. એક લુચ્ચી કાગડી.

દિવસ ગરમ હતો. કમ્પાઉન્ડમાં કોઈ ન હતું. કુતરા સિવાય દરેક જથ્થુ ઉધી ગયું હતું. તેની પાસે પોતાના મોંમાં એક હાડકું હતું તે જાડ નીચે ત્યાં થોડો છાંયડો હતો, ત્યાં સુધ્ધ જવા ગયો. તે પોતાની સાથે હાડકું લઈ ગયો, કારણ કે તેને હાડકાં ગમતાં. જાડની ઝળીપર કાગડી બેઠી. કાગડી બોલી, “કા, કા,” કુતરાએ કાગડી પર ધ્યાન આપ્યું નહિ. કાગડીએ કુતરાને, હાડકાં સહિત જોયો. “કા, કા,” કાગડી ફરીથી બોલી, અને પછી ઉડી ગઈ. થોડીવારમાં તે પાછી આવી આ વખતે તેની સાથે તેની મિત્ર હતી. “કા! કા!”

ખન્ને ખોલ્યાં. કુતરાએ હજી તેમના પર લક્ષ આપ્યું નહિ. પછી બીજી કાગડી કુતરાની પાછળ કુદી. તેણે પોતાની ચાંચમાં તેની પૂછડી પકડી અને તે ખેંચી. પોતાની પૂછડી ખેંચાવાથી કુતરાને ઇન્ન થઈ. તેણે પોતાનું હાડકું મુકી દીધું અને પાછો વળ્યો. તે ધણો ગુસ્સે થયો હતો. તેની પૂછડી કાણે ખેંચી હતી, તે તે જોવા માંગતો હતો. જેવું કુતરાએ હાડકું મુકી દીધું કે તરતજ બીજી કાગડીએ હતાવળથી ઉપાડી લીધું અને લઈ તે ઉડી ગઈ.

પાઠ ૧૫. સસલી અને કાચખો.

એક દિવસ એક સસલીને એક કાચખો મળ્યો. તે તેના તરફ હસી કારણ કે તે ધણો ધીમો હતો. તેણે કહ્યું, “હું ધારું છું કે ફનીઆમાં તમે સૌથી ધીમા પશુ છો. હું સૌથી વધારે ઝડપી છું તમે ખેડોળ અને મુરખ છો. હું ઝડપી અને હોશિઆર છું. “તમને મારી સાથે શરત દોડવી ગમશે?” કાચખાએ પૂછ્યું. સસલી પહેલાં કરતાંયે વધારે હસી. “શરત દોડવી !” તેણી ખોલી, “તમે દોડી શકો, તેના કરતાં હું વધારે ઝડપથી ચાલી શકું છું.” “કંઈ નહિ આપણે શરત દોડીયે.” કાચખાએ કહ્યું. “ચાલો, આપણે હમણાં ઉપડીયે” “બહુ સાર, મુરખા” સસલી હસી, “આપણે પેલા ઝાડ સુધી શરત દોડીશું. કાચખો એકદમ નીકળ્યો. સસલીએ વિચાર્યું કે પહેલાં હું આરામ લઉં. તેણી ઉઘી ગઈ. જ્યારે તે જાગી ઉઠી, ત્યારે કાચખો લગભગ ઝાડ નજીક પહોંચી ગયો હતો. તેનાથી ખતી શકે તેટલી ઝડપે સસલી દોડી, પણ કાચખો શરત જીત્યો. પછી કાચખો હસ્યો અને ખોલ્યો, “ધીમા અને નિમલ શરત જીતે છે.”

પાઠ ૧૬. ઊકરો અને મધ. ભા. ૧ લો.

નહુ એક નાનો સુસ્ત ઊકરો હતો તેનાથી બની શકે તેટલું થોડું કામ કરવા તે કોશિષ કરતો. તેની મા હંમેશા બહુજ કામ કરતી. તેને ધણું ઊકરો હતાં અને તેનો ધણી માદો હતો. એક દિવસે જ્યારે તેણે દાળ કરવા માડી. ત્યારે તેને માલમ પડ્યું કે મીઠું હતું નહિ. તેણે નહુને જવાને અને થોડું ખરીદ કરવાને કહ્યું. “મારે થોડું મધ પણ જોઈએ છે,” તેણે કહ્યું, “ નહુ બજારે જા, મધ માટે આ ઘડો થઈ જા” ઊકરાએ ઘડો લીધો અને ચાલ્યો ગયો. પહેલાં તેણે મધ ખરીદ્યું. માણસે મધપુડામાંથી ઘડો ભર્યો: પછી નહુ મીઠું ખરીદવા આગળ ચાલ્યો. તેણે વિચાર કર્યો, “ મારે ઘેરે જે વસ્તુ હંચકી લાઈ જવી પડશે, મને તે નહિ ગમશે. મારા બન્ને હાથો ભરેલા હશે હું કેમ રમી શકીશ તેણે એક યુક્તિ વિચારી કાઢી.

પાઠ ૧૭. રામ.

રામે શું કીધું છે ? ૧. તેણે ધડીબાળના કાંટા પાંચ પર ફેરવ્યા છે. ૨. તેણે ભાગેલા હાથાને ધડ સાથે જોડ્યો છે. ૩. તેણે આટાની ગુણ લાદેલી ગાડીને ટેકરી પર હડસેલી છે. ૪. તેણે સખન કામ કીધું છે અને હવે તે આરામ લે છે. ૫. તેણે સોટીનું ધનુષ વાળ્યું છે અને હવે તે ધનુષનો ખીજો છોડા આંધે છે. ૬. ઉછળતાં પાણીનો ઘડો હંચકવાની કોશિષ કરતાં તે જમણા હાથે દાઝ્યો છે.

પાઠ ૧૮. માડું ટુંડું.

મારી પાસે એક નાનું ટુંડું હતું, તેનું નામ કામરતીતરે હતું. એક માઈલ જેસીને જવા મેં એક બાઈને તે ઉછીનો આપ્યો. તેણે

તેને ચાપુક મારી અને ફટકાર્યો અને કાઢવાથી ચલાવ્યો તે બાઈની
બાઈ બાઈ માટે (પણ) હવે હું મારું ઠડુ ઉછીનું નહિ આપું.

પાઠ ૧૯. ઊકારો અને મધ, ભા. ૨ જો.

જે માણસ મીઠું વેચતો હતો, તેની પાસે નડુ ગયો. મુરખા
ઊકારાએ ધડો ઉઘો વાળ્યો. તે માણસે ધડાના તળાચામાં મીઠું મુક્યું
નડુ તદ્દન ખુશ થઈ ચાલ્યો. તેણે કહ્યું “હવે મારે એક જ બેજો છે”
બાઈ તે ઘેર પહોંચ્યો, ત્યારે તેની માએ કહ્યું “સારો ઊકારો ! તને
તારા માટે થોડું મધ મળશે” પછી તેણે વાસણ તરફ જોયું, “હું
મીઠું જોઈ શકું છું.” તેણે કહ્યું, “પણ મધ ક્યાં છે ?” “તે અંદર
છે” નડુએ કહ્યું, અને ધડો ઉઘો વાળ્યો. પણ ધડામાં મધ નહીં હતું
અલગત તે બધું વહી ગયું હતું. “ગમે તેમ હો, મારી પાસે મીઠું
છે” નડુએ કહ્યું, અને ફરીથી ધડો ઉઘો વાળ્યો. પણ હવે મીઠું હતું
નહિ. તે પણ ધૂળમાં વેરાઈ ગયું હતું. જોઈ સુસ્ત ઊકારાએ મધ અને
મીઠું બન્ને ગુમાવ્યાં. તેની માએ તેને બજારે બે વાર ફરીથી મોકલ્યો.
પહેલી વાર તે પાછું મીઠું લાવ્યો, બીજીવાર તે પાછું મધ લાવ્યો.

પાઠ ૨૦. તમે શું જુઓ છો ?

તમે ચિત્રમાં શું જુઓ છો ? ૧. હું બે ઊકારાઓને એક
ખીજને બેચતાં જોઈ છું. ૨. હું હાંકનારને ઘોડાને ચાપુક મારતો
જોઈ છું. ૩. હું બે માણસોને લડતાં જોઈ છું. ૪. હું બાળકને
નિંદ્રા પડી જતાં જોઈ છું. ૫. હું ઊકારાને ફૂટબોલને લાત મારતો
જોઈ છું. ૬. હું નિંદ્રાળીઓને પેતાનાં ચોખ્ખાં પાડી નાંખતો જોઈ છું.

પાઠ ૨૧. અહમદ અને અબ્દુલ.

અબ્દુલ—ઓ! અહમદ, મારી નવી બાઇસીકલ વિષે, તમે શું ધારો છો? અહમદ—શું તે સુંદર નથી? તમે એ ક્યાંથી મેળવી?

અબ્દુલ—મારા બાપાએ મને તે આપી, શું તેનું તે (કામ) માયાળુ નહિ હતું? અહમદ—અલગત. હું મારા બાપા પાસે એક માંગીશ. અબ્દુલ—હા, તમારે માંગવી જોઈએ. અહમદ—તમે તે ઉપર બેસી શકો છો? અબ્દુલ—હાજી બહુ બરાબર નહિ. હું ઠીક ઠીક ચલાવી શકું છું. અહમદ—તમે કદિ પડી ગયા છો? અબ્દુલ—હા, એક કે બેવાર. અહમદ—તમને ઇજા થયેલી? અહમદ—ધણી નહિ. મને કાલે મારું છુટ્છું છોડાવ્યું. અહમદ—પ્રભુ? અબ્દુલ—નહિ, કંઈ નહિ રે? નજીવું. અહમદ—તમે મને બેસવા દેશો? અબ્દુલ—તમે મારી માફક જૂની ઉપર પહેલાં શીખો. અહમદ—હા. નવી પર શીખવું એ સારી રીત નથી.

પાઠ ૨૨. મારું બિલાડીનું બચ્ચું.

હું મારા નાના બિલાડીનાં બચ્ચાને સાહુ છું. તેની ધણી સુંદર રીતો છે. જ્યારે તે મારા દડા સાથે રમે છે. ત્યારે તે ધણી રસુજ દેખાય છે. મને મારી બિલાડીનાં બચ્ચાને જોવાનું ગમે છે. તેને ધણું આનંદદાયક કામ આવડે છે. જ્યારે તે પંજો અને રંવા ચાટે છે, ત્યારે ધણીજ સુંદર દેખાય છે. જ્યારે બચ્ચું જોળ જોળ દોડે છે, ત્યારે તેને જોઈને મને હસવું આવે છે. તે પૂછડી પકડવાને તે પાછી ફરે છે અને અમળાય છે પણ તે વધારે નજીક આવતી નથી.

પાઠ ૨૩ આપણને સૌથી વધારે જોઈએ તે. ભા. ૧.

આપણે હવા વિના કેટલો વખત જીવી શકીએ? બે કે ત્રણ મિનિટ. આપણને બીજાં કશા કરતાં હવાની વધારે જરૂર છે, પણ આપણને ચોકખી હવા જોઈએ, જે તાજી હવા નથી. તે આપણને ધણી નુકસાનકારક છે. દિવસ અને રાત બારણાં અને બારીઓ ઉઘાડી રાખો. પાણી વગર આપણને કેટલો વખત ચાલે? ધણી થોડા દિવસ. હવા શિવાય, આપણને બીજાં કશા કરતાં પાણીની વધારે જરૂર છે. આપણને ચોકખું પાણી જોઈએ છે. જે પાણી ચોકખું નથી, તે આપણને બહુ નુકસાનકારક છે. જો આપણા કુવા-માંનું પાણી ચોકખું નહિ હોય, તો આપણે શું કરી શકીએ? આપણે તે ઉકાળી શકીએ. આપણે વળી તે ગાળી શકીએ. આપણને ખોરાક વગર કેટલો વખત ચાલે? પાણી વગર આપણે જેટલો વખત જીવી શકીએ તેના કરતાં થોડો વધુ વખત પણ આપણને સારા ખોરાકની જરૂર છે. તે તાજો અને સાફ હોવો જોઈએ. આપણે આપણો ખોરાક ધીમેથી ખાવો જોઈએ, આપણે તે સારી રીતે ચાવવો જોઈએ. આપણે અતિ ઘણું ખાવું નહિ જોઈએ. આપણે માખીને આપણા ખોરાક પર બેસવા દેવી નહિ જોઈએ. આપણને લુગડાંની પણ જરૂર છે. તે પણ સાફ હોવાં જોઈએ. ગરમ ઝાતુમાં સુતરસડિ કપડાં શ્રેષ્ઠ છે. ઠંડી ઝાતુમાં કનના કપડાં શ્રેષ્ઠ છે. જે કપડાં આપણે દિવસના વખતમાં પહેરીએ હોય, તે પહેરીને આપણે સુવું નહિ જોઈએ.

પાઠ ૨૪. આપણને સૌથી વધારે જોઈએ તે. બા. ૨.

બીજી વસ્તુઓ છે, જે આપણને જોઈએ છે. જિંધ વગર આપણે કેટલો વખત જીવી શકીએ? માત્ર બહુ થોડા દિવસ. જો આપણે એકજ રાત વગર જિંધે કાઢીએ, તો બીજો દિવસે આપણે માંદા હોય એવું લાગે છે. છોકરાંને રોજ રાત્રે નવ કે દશ કલાકની જિંધ જોઈએ છે. જલ્દી સુષ જવું એ સારી વાત છે. બીજી વસ્તુ આપણને જોઈએ તે કસરત છે. સધળા છોકરાઓએ રમતો રમવી જોઈએ. આ રમતે મનને સજ્જત બનાવશે. ક્રિકેટ અને ફૂટબોલ સારી રમતો છે. સારી જિંધ અને કસરત વગર આપણે સારું કામ કરી શકતા નથી. અહીં આ બે કડીઓ મોઢે યાદ રાખવા માટે સારી છે. “જલ્દી સુષ જવા અને જલ્દી ઉઠવાથી છોકરો તન્દુરસ્ત, તવંગર અને ડાહ્યો બને છે” અને “આખો વખત કામ અને બીલકુલ રમત વગર જેક સુસ્ત છોકરો બને છે” એ પણ એક મહાન સત્ય છે કે કામ વગર કોઈપણ તન્દુરસ્ત બની શકતો નથી.

પાઠ ૨૫. એક ઇચ્છા.

હું ધણીવાર બેસું અને ઇચ્છા કરું છું કે હું આકાશમાં ઉડે પતંગ થઈ શકું અને પવનપર સવારી કરી શકું અને તે ગમે તે દિશામાં વાય, ત્યાં હું જઈ શકું; ત્યારે હું કર્યાની બહાર વાંકી વહેતી નદી જોઈ શકું અને આખરે જે સધળાં મારી માફક આનંદી પવન સાથે વહાણો તરે છે તેમની સાથે હું પરદેશી નામવાળી જગ્યાએ આવું, ત્યાં સુધી તેમની પાછળ પાછળ જાઉં.

પાઠ ૨૬. કીટલી.

આપણે બધા જોઈ શકીએ છીએ કે આ કીટલીનું ચિત્ર છે. જ્યારે આપણી પાસે આના જેવી કીટલી હોય, ત્યારે આપણે થોડું પાણી કેટલી સહેલાઈથી ઉકાળી શકીએ. કીટલીને બધે બેસતું આવે એવું ઢાંકણ છે. તમે કદિ જોયું છે કે કીટલીના ઢાંકણમાં હાથેશ એક નાનું કાણું હોય છે? ઢાંકણમાં તેઓ શા માટે નાનું કાણું પાડે છે, તે તમે જાણો છો? જ્યારે પાણી ઉકળવા માટે, ત્યારે થોડી વરાળને બહાર નીકળવા માટે તે છે. કીટલીને એક લાંબી નળી છે, અને થોડી વરાળ નળીમાંથી બહાર આવે છે. જ્યારે ઢાંકણમાંનાં કાણાંમાંથી, તેમજ નળીમાંથી વરાળ બહાર આવે છે, ત્યારે આપણે જાણીએ છીએ કે પાણી ઉકળે છે. ધારો કે ત્રણ બનાવવાને આપણને થોડું પાણી જોઈએ છે. જો પાણી તદ્દન ઉકળતું ન હોય તો આપણે સારી ત્રણ બનાવી શકીએ નહિ; તેથી આપણે વરાળ માટે જોવા કરવું જોઈએ તમારા હાથ વરાળમાં ધરેલા નહિ. જો તમે મુકો તો તમને માત્રમ પડશે કે, વરાળ તમારા હાથને દાઝે છે. કીટલીમાંથી બધું પાણી તમે કાઢી લો, ત્યારપછી તેને અગ્નિપર રહેવા દેશો નહિ, જો તમે રહેવા દો તો કીટલીનાં તળીયામાં અગ્નિથી કાણું પડશે. પછી જ્યારે તમે અંદર ખીજી પાણી રેડો ત્યારે તે ફરી બહાર વહી જશે.

પાઠ ૨૭. આરબ અને તેનું ઊંટ.

આરબ:-ઠંડી રાત્રી છે, હું મારા તંબુમાં બેસીશ. ઊંટ:-ઓ શેઠ અહીં બહાર બહુ ઠંડી પડે છે, હું મારું મોટું તમારા તંબુની જરાબ અંદર મુકું? આરબ:-હા. તમે તેમ કરો. ઊંટ:-મારું માથું

હું કાળું છે પણ મારી ગરદન ઠંડી છે. હું મારી ગરદન તમારા તંબુમાં
લાવું ? આરખ:-હા. હું તમને તમારી ગરદન અંદર રાખવા દઉં.
ઊંટ:-હવે મારી ગરદન અને માથું હું કાળા છે. જો તમે મને મારા
આગલા પગ અંદર લાવવા દો, તો હું વધારે જગ્યા નહિ રોકું.
આરખ:-ધણું સારું. પણ મારે જરા ખસવું જોઈએ. તંબુ ધણો નાનો
છે. ઊંટ:-જ્યારે હું આમ ઉભો રહું છું ત્યારે મારે લીધે તંબુનું
ખાણું ઉઘાડું રહે છે, હું તદ્દન અંદર આવું અને ખાણું ઢાંકું ?
આરખ:-વારૂ, આવી ઠંડી રાત્રી છે માટે તમારી દયા
ખામશ, અંદર આવો અને ખાણું બંધ કરો. ઊંટ:-જરા
ખસો હું મોટો છું અને તંબુ નાનો છે. આરખ:-હું તદ્દન પુણ્યામાં
છું હું વધારે ખસી શકતો નથી. ઊંટ:-તેમ હોય તો આપણે બન્ને
માટે તંબુ (ધણો નાનો છે) પુરતો નથી. તમારે બહાર જવું જોઈએ
આરખ:-પણ તંબુ મારો છે. ઊંટ:-હું શું કરું ? અહીંયા એક માટેજ
જગ્યા છે, અને હું તમારા કરતાં વધારે મોટો છું. આરખ:-તમે મને
હવે તદ્દન બહાર હડસેલી મૂક્યો છે, ઊંટ:-ત્યારે તમારા બહાર ગયા
પછી, ખાણું ઢાંકજો, કારણ કે રાત ઠંડી છે.

પાઠ ૨૮. હરણી અને તેના મિત્રો.

ધોડો. તમે હરણીને ઝાળખો છો ? મને તે બહુ ગમે છે.
ગાય. અરે હા. હું ધારું છું કે તે ધણી માયાળુ છે. મારી ઇચ્છા
છે કે, મને તે કેટલી ગમે છે, તે જતાવવા, હું તેને માટે કંઈ કરી
શકું. બકરો. તે ધણી નર છે. તેને મળવાને મને હંમેશાં પુશાલી
થાય છે. ઘેરી. હું પણ એમજ ધારું છું. તેને આપણે કેટલાં ચાહીએ

છીએ તે બતાવવા આપણે શું કરી શકીએ? ઘો. આટલું ઉતાવળું
 એ કાણ દોડે છે? તમે મને કહી શકશો? ગા. હું સંખ્યાબંધ
 કુતરા જોઈ છું. બ. તેઓ કાંઈનો શિકાર કરે છે. ઘો.
 અરે તેઓ સઘળા બિચારી હરણીની પૂઠે પડ્યા છે. સઘળા.
 બિચારાં પ્રાણી! કેવું દયાબનક! હરણી. મી. ઘોડા! મી.
 ઘોડા. મદદ કરો, મદદ કરો! અરે હું મોટી મુશ્કેલીમાં છું. મહેર-
 બાની કરીને મને તમારી પીઠ પર ચઢવા દો. આ ઘાતકી કુતરાઓ
 પાસેથી મને દૂર લઈ જા. ઘો. હું ઇચ્છું છું કે હું તમને મદદ
 કરી શકું. હું દિલગીર છું કે મારે મારા શેકનું કંઈ કરવાનું છે.
 તમારે ધણા મિત્રો છે. કાંઈ બીજા પાસે દોડી જાવ.
 મારી ખાત્રી છે કે તેઓ તમને મદદ કરશે, હ. મીસીસ ગાય!
 મીસીસ ગાય? હું મોટા બચમાં છું. સઘળા કુતરા હાંકી ડાઢવા,
 મહેરબાની કરી, તમારાં શિંગડાનો ઉપયોગ કરો. ગા. મને તેમ
 કરવા ગમતે, પણ મને માલમ પડે છે કે મારે દૂધ કઢાવવા જવું
 જોઈએ. કદાચ કાંઈ દિવસ મારી ખાત્રી છે કે બકરો તમને મદદ
 કરશે. હ. બલા. મી. બકરા, મહેરબાની કરી મને મદદ કરો મારી
 અને પેલા ઘાતકી કુતરાઓની વચ્ચે ઉભા રહો. બ. તમારાં જેવાં
 નાનકડાં પ્રાણીને, તેઓ ઇજા કરશે નહિ. મારાથી કદાચ, મારી અણી-
 દાર ખરીવાળા પગ તમારા પર મૂકાય જાય, અને ત્યારે તમને ઇજા
 થાય. બ. બહાલી મીસીસ ઘેટી! તમે મને મદદ કરશો? કુતરાઓ
 સાથે લડવામાં મને મહેરબાની કરીને મદદ કરો. ઘે. મારી બહાલી
 હરણી. હું તમને મદદ નહિ કરી શકું. જો હું કુતરાઓને ગુસ્સે
 કરું. તો તેઓ મને, તેમજ તમને મારી નાંખશે. હ. હું વિચારતી કે
 મારે ધણા મિત્રો છે, અને અત્યારે હું મુશ્કેલીમાં છું અને મને

માલમ પડે છે કે મારે એકે મિત્ર નથી. એમ છતાં જ્યારે મને કોઈ મદદ નહિ કરે, ત્યારે મારે મારી જાતને મદદ કરવી જોઈએ. જે હું ધણી ઉતાવળથી દોડું, તો હું કેમ બચી શકું, તે હું જોઈ શકું, છું. પહેલો કુતરો. જ્યારે મેં તેને તેના પેલા બધા મિત્રો પાસે જતાં જોઈ, ત્યારે મેં વિચાર્યું કે આપણે એને પકડીશું. બીજો કુ. જ્યારે તેણે પેતે પોતાની જાતને મદદ કરવા નિશ્ચય કર્યો, કે મેં જાણ્યું કે આપણે તેને ગુમાવી. હવે તો આપણે પાછા ઘેર જઈએ તો સારું.

પાઠ ૨૯. પ્રાર્થના.

રાત્રિ માટે, અને સવારના આનંદદાયક પ્રકાશ માટે, આરામ, ખોરાક અને (તારી) સ્નેહમય સંભાળ માટે અને દુનિયાને જે બધું અતિ સુંદર બનાવે છે. તેને માટે, હે, પિતા, અમે તારો આભાર માનીએ છીએ, જે વસ્તુઓ અમારે કરવી જોઈએ તે કરવાને, બીજાઓ તરફ માયાળુ અને ભલું થવાને. જે સઘળું અમે કરીએ, જે સઘળું અમે કહીએ, તેમાં દરેકજ વધારે સ્નેહાળ થવાને. તું અમને મદદ કર.

પાઠ ૩૦. તમે શું જુઓ છો ?

ચિત્રમાં તમે શું જુઓ છો ? ૧. હું બાળકને ચોપડી ફાટવું જોઈ છું ૨. હું માને તેના બાળકને નહવડાવતી જોઈ છું

૩. છોકરાને પીછું ઉરાડતો હું જેઠું છું. ૪. છોકરાને હું ફળની આળી લઇ જતો, જેઠું છું. ૫. હું છોકરાને, ટેકરી પર ઉમેલા પોતાના મિત્રોને, યુમ પાડતો જેઠું છું. જે છોકરો ટેકરી પર ઉમેલા પોતાના મિત્રોને યુમ પાડે છે. તેને હું જેઠું છું. ૬. સિલિંગ-માંથી ફાનસ લટકતું જેઠું છું.

પાઠ ૩૧. ચકલીઓ.

એક, બે, ત્રણ ચકલીઓ, માળામાં માની છતી નીચે બની શકે તેટલા હુંકાળા, છે. મા તમને હુંકાળા રાખે છે, બાપ તમારા માટે ખોરાક લાવે છે. સુખી નાના કુટુંબ ! કાંઈ અડચણો નથી, તમારા ઉંચે આવેલા માળામાંથી તમે પડો નહિ તે ધ્યાન રાખો. હજી તમને પીંછા નથી. જેથી તમે ઉડી શકો નહિ. જ્યારે તમને પીંછા આવે, ત્યારે તડકાવાળા દિવસે તમે ઉડતાં શીખસો. ચીં, ચીં કરી લો.

પાઠ ૩૨. સિંહ અને ઉંદર. ભા. ૧.

એકવાર એક સિંહ જંગલમાં ચઢને ચાલતો હતો. તેને અતિ તાપ લાગ્યો અને થાકી ગયો, તેથી તે સૂતો અને ઊંધી ગયો. તેને ઊંધી ગયાને ધણો વખત થયો નહિ એટલે કંઈકથી તે જાગી પડ્યો. ધણો ગુસ્સે ચઢને, તે ઉતાવળે કુદી ખેઠો થયો. “મને કાણુ જગાડ્યો ?” તેણે ગર્જના કરી. ખીકની ચીસ સાંભળી, તેણે જોયું. તેણે જોયું

કે તેનો મોટો પંખો એક નાના ઉંદર ઉપર હતો. “તમે મને જગાડવાની કેમ હિમ્મત કરી શકો છો?” સિંહ ધૂરકયો. “સાહેબ, હું બહુજ નમ્રતાપૂર્વક આપની મારી માટે આજીજી કરું છું.” ઉંદરે તીવ્ર અવાજે કહ્યું, “મારાથી તેમ થઈ ગયું.” “અરે” સિંહે કહ્યું “હું વારું છું કે હું તમને મારી નાંખીશ. અને કહીશ કે મારાથી એમ થઈ ગયું.” “સાહેબ, મારી જીંદગી બચાવવા હું આપને વિનંતી કરું છું.” ઉંદર રડ્યો, “હું ફરી તેમ કરીશ નહિ” “વારું. હું તમને આ વાર મારી આપીશ.” સિંહે કહ્યું, “ચાલ્યા જાવ, અને તમારું વચન જૂલશો નહિ.” આના થોડા વખત પછીજ સિંહ ફરીથી જંગલમાં થઈને ચાલતો હતો. જ્યારે તે આગળ ગયો, ત્યારે તેણે છટકામાં પોતાનો પગ ચૂક્યો. એક મોટી જાળ તેના પર ફરી વળી અને તે પકડાઈ ગયો. તેનાથી બની શકે તેટલા જોરથી તેણે આમ તેમ ખેંચ્યું. તે છૂટો થઈ શક્યો નહિ.

પાઠ ૩૩ સિંહ અને ઉંદર. ભા. ૨ ભા.

સિંહ ધણો ગુસ્સે થયો. તેણે મોટેથી ગર્જના કરી. તેણે ખેંચ્યું, પીંપ્યું, લાત મારી અને ફાંફાં માર્યા, તે સધળું નકમું હતું. ખરેખર જેમ તેણે વધારે ફાંફાં માર્યા, તેમ જાળ વધારે સખત થઈ. આખરે તે શાંત પડ્યો રહ્યો. તે એટલો બધો થાકી ગયો હતો કે તે હાલી શક્યો નહિ. “હું પકડાઈ ગયો છું” તેણે કહ્યું “અને હું મરી જઈશ. જ્યારે હું છૂટો હતો, ત્યારે ધણા કહેતા કે અમે તમારા મિત્રો છીએ હવે મારો મિત્ર કાણ છે? મારે કાંઈ મિત્ર નથી.” ત્યારેજ તેણે એક તીવ્ર અવાજને બોલતાં સાંભળ્યો, ‘સાહેબ, તમને

એક મિત્ર છે. હું ખુશ છું કે હું તમને મદદ કરી શકું છું.” સિંહે નીચે જોયું અને ફરીથી તેણે નાના ઉંદરને જોયો. “તમે શું કરી શકો?” સિંહે કહ્યું. “હું દોરડી ચાવી તોડી શકું છું, સાહેબ. જે તમે શાન્ત રહો, તો હું તમને છૂટા કરી શકું છું.” “તમારાથી બનતું સંવળું કરો ત્યારે,” સિંહે કહ્યું અને ઉંદર કામે વળગ્યો. થોડી વારમાં ઉંદરે દોરડી ચાવી નાખી. સિંહ છૂટો થયો. ઉંદર, તમારો આભાર માનું છું,” તેણે કહ્યું, “ઉંદર સિંહને મદદ કરી શકે એવું દેખાય છે.” “સાહેબ, તે દિવસે, તમે મારી જીંદગી બચાવી હતી” ઉંદરે કહ્યું, “સારા કામનો બદલો સાફ કામજ થતે છે.”

પાઠ ૩૪. સિંહ અને ઉંદર.

શિકાર માટેની આતુર શોધમાં, જંગલમાં ચઢતે જતાં અકસ્માત એક સિંહ એક જાળમાં પકડાઈ ગયો, અને છૂટો થઈ શક્યો નહિ. આ દુઃખદાયક ધરમાંથી પોતાની જાતને મુક્ત કરવાને તેણે ફાગટ કોશિષ કરી. જુઓ ત્યારે પોતાના નાના દરમાંથી એક અતિ ધણા નાનો ઉંદર નીકળ્યો. જે દોરડીઓની જાળ બનેલી હતી, તેઓ એક પછી એક તુડી ગઈ અને સિંહને છૂટો કર્યો, ત્યાં સુધી તેના અતિ નાના દાંત વડે તેણે તેમને કાતરી. આ બતાવે છે કે કોઈ હલકામાં હલકું પ્રાણી હોય, તેને આપણે ધિક્કારવું નહિ. જોઈએ રાંક માણસ જે મદદ આપે છે તેની સાથે બળવાનને પણ કોઈ વાર જરૂર પડે છે.

પાઠ ૩૫. તુલના.

મોટી ચોપડી જાડી છે; નાની ચોપડી પાતળી છે, મોટી ચોપડી નાની ચોપડી કરતાં વધારે જાડી છે ૨. કાણુ વધારે લંબુ છે ? છોકરી કે સ્ત્રી ? સ્ત્રી છોકરી કરતાં વધારે લંબી છે. બેમાં વધારે ટુંકું કાણુ છે ? છોકરી સ્ત્રી કરતાં ટુંકી છે. ૩. વધારે સુંદર કયો ઘોડો છે ? કાળો ઘોડો કરતાં સફેદ ઘોડો વધારે સુંદર છે. ૪. અડધીયા ત્રણ સાપ છે, વચ્ચેનો સાપ સૌથી લાંબો છે. ૫. આ ત્રણ કુતરામાં પટાવાળો કુતરો સૌથી બેડોળ છે. ૬. આ ત્રણ છોકરામાં ગોવિન્દ સૌથી ટુંકો છોકરો છે. હરિ રામ કરતાં વધારે ટુંકો છે. રામ અને હરિ બન્ને ગોવિન્દ કરતાં વધારે લંબા છે, તેઓમાં સૌથી લંબો રામ છે.

પાઠ ૩૬. ઘોડો.

રામ, આપણે આ ચિત્ર વિશે વાત કરીએ. ગોવિન્દ. હું ધારું છું કે એ સુંદર ચિત્ર છે. ખરું ? રામ. હા. મને ઘોડો બહુ ગમે છે. જે ચિત્રમાં એ ઘોડો છે. રામ. વળી, ત્યાં એ ખવાસ પણ છે. ગોવિન્દ. દરેક ઘોડાને તેની પીઠ પર એક જીન છે, તેથી ત્યાં એ જીન છે. રામ. હું એ પાવડાં જોઈ શકું છું. ગોવિન્દ, પાવડાં શું છે ? રામ. ભોખડના પગ મુકવાનાં જે જીન ઉપરથી બંધાયે છે તે. ગોવિન્દ અશ્વમત. જે માણસ ઘોડા પર બેસે છે તે પોતાના પગ પાવડાંમાં મુકે છે. રામ. દરેક ઘોડાને એ જ્ઞાન છે, ગોવિન્દ. વળી તેઓ દરેકને એ આંખ છે. રામ. દરેક વસ્તુ એ હોય એમ દેખાય છે. ગોવિન્દ. દરેક વસ્તુ નહિ ઘોડાને એકજ પૂછડી છે. રામ. અહા, પણ ચિત્રમાં

બે ઘોડા છે માટે પૂછડીઓ બે દેખાય છે. ગોવિન્દ. એક ઘોડાને ત્રણ પગ હોય એવું દેખાય છે. રામ. એમ છે કારણ કે એથી પગ ત્રીજા પગની પાછળ છે અને આપણે તે જોઈ શકતા નથી. ગોવિન્દ આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે બીજા ઘોડાને ચાર પગ છે. વળી તેને તેની આંખ વચ્ચે સફેદ ડાઘો છે. રામ. ચિત્રમાં તમે કેટલા પગ જોઈ શકો છો ? ગોવિન્દ. "હું અગીયાર પગ જોઈ શકું છું. રામ. બે ઘોડાને અગીયાર પગ કેમ હોઈ શકે ? ગો. તેઓને છે એમ મેં નથી કહ્યું. હું ચાર પગો જ ઘોડાના નથી, તે જોઈ શકું છું. રા. અરે, તમે ખવાસ તરફ જુઓ છો. અલગત દરેક ખવાસને બે પગ છે. ગો. બીજા કંઈની જોડ તમે જોઈ શકો છો ? રા. હા. હું બે કોટ જોઈ છું. દરેક ખવાસ પર એક. ગો. આપણે માત્ર એકજ માણસનું મ્હોં જોઈ શકીએ છીએ. બીજાં માણસનું મ્હોં અને માથું, ઘોડાનાં માથા પાછળ ઢંકાયેલાં છે. ગો. ચિત્રમાંનાં બન્ને ખવાસોએ સફેદ કોટ પહેર્યા છે. રા. એક સફેદ દિવાલ સામે તેઓ પોતાના ઘોડા સાથે ઉભા છે. ગો. તે બંગલાની દિવાલ નેવી દેખાય છે. રા. દિવાલમાં બે બારી છે. ગો. દરેક બારીને બે જાળી છે. રા. જાળીઓ બંધ છે. તેઓ મધ્યમાથી ઉઘડે છે. ગો. "હું બે દરતર જોઈ શકું છું. રા. ક્યાં ? ગો. દરેક ખવાસે, પોતાના હાથમાં એક પકડેલું છે. રા. અરે, હા. હું જોઈ છું. આપણે ઝારણુ કહીએ, તે કપડાં વિષે કહ્યો છે. ગો. કાપડ અને કપડાં એ એકજ છે ? રા. નહિ. ખવાસે કાપડ પકડેલું છે, પણ કપડાં પહેરેલાં છે. ગો. આપણે કેટલા પગ જોઈ શકીએ છીએ, તે મણુવાનું આપણે ભૂલી ગયા. રા. આપણે અગીયાર

પગો નોંધ શકીએ છીએ. જો. દરેક ખવાસને બે પગ છે, નથી અગીયારમાંના ચાર એ છે. રા. અને એક ઘોડાના ચાર પગ અને બીજાના ત્રણ પગ કારણ કે એક પગ ચિત્રમાં દંકાયેલો છે. જો. આપણે જે બીજા કંઈની નોંધ નથી લીધી, તે હું જાણું છું. રા. તે શું છે? જો. લગામ, અલખત, રા. મને નવાઈ લાગે છે કે આપણે એ ચૂકી ગયા. આપણે બંને ઘોડાપર લગામ નોંધ શકીએ છીએ. ઘોડાની ગરદનપર લગામો છુટી લટકે છે. જો. બંને ખવાસોએ ફંટા બાંધેલા છે. રા. એક માણસે પટો પહેરેલો છે, પણ બીજાએ પહેર્યો નથી. જો. મને ઇચ્છા થાય છે કે હું ઘોડાપર બેસી શકું. રા. કદાચ કોઈ દિવસ તમે તેમ કરવા શક્તિમાન થશો.

પાઠ ૩૭, હાથી ભા. ૧

અહીં બે સુંદર હાથી છે. તેઓ કેવાં મોટાં પ્રાણીઓ છે! તેમનાં દંતુશ્લેષ તરફ જુઓ. હાથીનાં દંતુશ્લેષો તેની નાકની દરેક આંગુએથી ઉગતા ધણા મોટા દાંત જેવા છે. તેનું નાક ધણું લાંબુ છે અને તે તેની સુંદર કહેવાય છે. આપણે નોંધ શકીએ છીએ કે હાથીને કેવા મોટા કાનો છે. તેઓ નીચે લટકે છે અને ફરે છે. હાથી ધણા ડાહ્યા છે. તેઓ જેટલા મોટા છે, તેટલા નમ્ર છે, અને માણસો, તેમને હિપ્પોગ્રી કામ કેમ કરવું તે શીખવે છે. ચિત્રમાં બે હાથી કામ કરે છે. આપણે લાકડાનો મોટો ટુકડો નોંધ શકીએ છીએ. તે કાપી નાખવામાં આવેલું ઝાડ હોવું જોઈએ. બે હાથી તે મોડું લાકડું ખસેડવાના છે. તે કરવા શક્તિમાન થવાને તેઓ ધણા મજબુત હોવા જોઈએ. ડાબી

ખાજીનો હાથી, લાકડાં નીચે પોતાના દંતુશળ મુકવા કોપિશ કરે છે, હું ધારું છું કે તે તેની સહનો પણ ઉપયોગ કરશે હાથી એટલા ડાહ્યા છે કે તેઓ સાથે કામ કરશે અને તેઓ બન્ને લાકડાને ગળડાવવા શક્તિમાન થશે, સિયામમાં જ્યાં સાગના ઝાડ કાપવામાં આવે છે ત્યાં આ ચિંત લેવામાં આવ્યું છે. બ્રહ્મદેશમાં પણ તેઓ સાગના ઝાડ કાપે છે બ્રહ્મદેશમાં તેમજ સિયામમાં, તેમને કામમાં મદદ કરવાને ધણા હાથીઓ છે.

પાઠ ૩૮. મેરીનું પાળેલું મેદું.

મેરી પાસે એક નાનું મેદું હતું તેનું કાતરેલું કીન બરફ જેવું સફેદ હતું, અને મેરી જ્યાં જ્યાં જતી ત્યાં મેદું ખચિત જતું, એક દિવસ તે તેની સાથે નીજાળે ગયું તે કાયદા વિરુદ્ધ હતું. નિજાળમાં મેદાંને જોઈને છોકરાઓને હસવું આવ્યું અને રમ્યા, તેથી શિક્ષકે તેને હાંકી કાઢ્યું, તો પણ તેણે નજીકમાં રમવા કીધું મેરી દેખાઈ ત્યાં સુધી આમ તેમ ધીરજથી રાહ જોતું ઉભું રહ્યું. અને પછી તે તેની પાસે દોડી ગયું અને તેનાં હાથ પર પોતાનું માથું મૂક્યું જાણે તે કહેતી હોય કે “હું બહીતી નથી તમે સમજાવે છો છતાં આંધળાં માટે રક્ષણ કરશો.” આતુર છોકરાં બુમ મારે છે ? મેદું મેરીને આટલું બધું કેમ આપે છે ?” શિક્ષકે જવાબ દીધો “શા માટે ? તમે જાણો છો કે મેરી મેદાંને આપે છે.

પાઠ ૩૯, હાથી. ભા. ૨.

આ ચિત્રમાં આપણે હાથીને તદ્દન ચોક્કસ ચોક્કસ જોઈ શકીએ છીએ આપણે તેના વિષે ફરીથી વાત કરીએ તેને કેવા સુંદર દંતુશળ છે? જેમ બાળકને દાંત હોતા નથી તેમ નાના હાથીને દંતુશળ હોતા નથી, જ્યારે હાથી પૂરેપૂરો મોટો થાય છે ત્યારે તેના દાંત સાત કે આઠ ફુટ લાંબા હોય છે. તેઓ હાથીદાંત છે અને માણસોને ધણી કીમતી છે. દુશ્મનથી પોતાનો બચાવ કરવાને, હાથી પોતાના દંતુશળને ઉપયોગ કરે છે. પોતાના દંતુશળ પર પોતાના દુશ્મનને પકડવા તે કોશિષ કરે છે. આ પ્રમાણે જો વાધ પડાય જાય, તો તે પણ નિગ્રાહાર થાય છે. હાથીઓ વાઘોને ધિક્કારે છે. તેઓ જાણે છે કે જો વાધ કુદકો મારે તો તે હાથીની સુંઠને વળગશે. અને તેને બહુજ ઇજા કરશે. વાઘોનો શિકાર કરવા માટે તેમને કેળવવામાં આવે છે. હાથી પોતાની સુંઠ વડે લગભગ બધી વસ્તુ કરી શકે છે. તેને છેડે તેને એક જાતની આંગળી અને અંગુઠો છે આ આંગળી અને અંગુઠાથી તે ટાંકણી, સોય, કે બે આની ઉત્પત્તિ શકે છે. તે જેટલી સહેલાઈથી ઝાડ ઉખેડી શકે છે તેટલીજ સહેલાઈથી કુલો ચુંટી શકે શકે છે તે કુંચી ફેરવી શકે અગર બારણું ઉઘાડી શકે છે. જ્યારે હાથી પીવા માંગે છે, ત્યારે તે પોતાની સુંઠમાં પાણી ભરે છે પછી તે પોતાની સુંઠ નીચે વાંકી વાળે છે અને પોતાના મોમાં પાણી રેડે છે.

પાઠ ૪૦. ભા. ૩.

હાથી કેવું ઉંચું પ્રાણી છે તે આપણે આ ચિત્રની અંદર જોઈ શકીએ છીએ કેટલીવાર હાથીઓ દશ ફૂટ ઉંચા હોય છે,

ચિત્રની અંદર જે માણસ હાથીના માથાપર બેઠેલો છે. તે તેનો હાંક-
નાર છે. આપણે તેને મહાવત કહીએ છીએ. મહાવતની પાછળ પેલું
શું છે ? તે પેટી જેવું દેખાય છે. પેટીની અંદર એક માણસ ઉભો
છે. જે તમે ખારીકાઇથી બેસો, તમે બેસો કે તે પેટી નથી. આપણે
જેને અંબાડી કહીએ, તે તે છે, અને તેતરની બનેલી છે. જે હાથી
પર બેસીને કાંઈ માણસ લાંબી મુસાફરીએ જાય, તો તે અંબાડીમાં
બેસે છે. જે તે માત્ર થોડે સુધીજ જવાનો હોય, તો તે મોટા
પાટીયાપર બેસે. પાટીયું હાથીની પીઠપર બાંધી લેવામાં આવે છે.
અંબાડીમાં ઉભેલો માણસ સિપાઈ જેવો દેખાય છે. કદાચ તે વાહનો
શિકાર કરવા, પોતાના અમલદાર સાથે બહાર જાય છે. હાથીના
દંતુજળનાં છેડા કાપી લેવામાં આવ્યા છે કદાચ તેઓ ધણું લાંબા
હતા. તેણે પોતાની સુંઠનો છેડો વાંકો વાળેલો છે. હું 'ધાર' છું કે
ધાસ તેને ધોંચાય નહિ, તેટલા માટે તેણે એમ કાપ્યું. પોતાની સુંઠમાં
કંઈ ધોંચાય તો તે ધિક્કારે છે. તેથી તેને ધણી ઈર્ષ્યા થાય છે.

પાઠ ૪૧. નાની વસ્તુઓ.

પાણીના નાના ટીપાં, રેતીના નાના કણુ વિશાળ મહાસાગર
અને આનંદદાયક જમીન બનાવે છે. બહાઇનાં નાના કામો પ્રેમના
નાના શબ્દો, આ પૃથ્વીને ઉપરની સ્વર્ગના જેવું એકાદ (સ્વર્ગ)
બનાવે છે.

પાઠ ૪૨ હાથી ભા. ૪.

હાથીને પાણી બહુ ગમે છે. તેની તદ્દન અંદર જવાને, તેમને બહુ ગમે છે. તમે નહિ ધારો કે હાથી તરી શકે છે. ખરું ને ? ખરેખર તે બહુજ સારી રીતે તરી શકે છે. પાણીથી સાફ થવાનું હાથીને બહુ ગમે છે. મહાવત ઝાઝરા પાણીમાં એ મોટા પ્રાણિને સ્વપ્નાવી દે છે. પછી તે હાથો ઉપર ઉભો રહે છે, અને તેને ઇટ ધસે છે. જ્યારે માણસ એક બાજુ ધસીને સાફ કરી રહે છે, ત્યારે હાથી ઉભો થાય છે. પછી તે બીજી બાજુએ સૂએ છે. અને મહાવત બીજી બાજુ ધસી સાફ કરે છે. ચિત્રમાં આપણે નદીમાં ધણા હાથીઓ જોઈ શકીએ છીએ. દિવસનું કામ પુરું થયું છે. તેઓ નહાય અને પીએ છે. જ્યારે તેઓ પાણીમાંથી બહાર આવે છે, ત્યારે તેઓ પોતાની સુંઠ ભરે છે. પછી તેઓ, પોતાની પીઠપર પાણી છાટી છે. ફટલીકવાર હાથી ડૂબી જાય છે. એમ થાય છે તેનું કારણ, તે તરી નથી શકતો, એમ નથી, (પણ) કારણકે તે નરમ કાદવમાં ખૂંટી ગયો હોય છે. જ્યારે તે જમીન પર હોય છે. ત્યારે તે અણુજ કાળજી વાળો હોય છે. તે કદિ ઉંડા નરમ કાદવમાં જશે નહિ.

પાઠ ૪૩. હાથીનું વેર.

અમદુલ દરજી હતો. દરરોજ તે, પોતાની દુકાનમાં કામ કરવા બેસતો. તે ઘણો ઉલોગી માણસ હતો. પોતાના મિત્રો જોડે વાત

કરવા, તે ધણીવાર ઉચુ જોતો. તેના મિત્રોમાંનો એક મહાવત
હતો. દર સવારે, તે પોતાના હાથીને પાણી પીવાની જગ્યાએ લઈ
જતો. તે રસ્તે, અબદુલની દુકાન આગળથી જતો. દરજી સાથે
વાત કરવા તે હંમેશા થોભતો. ધણીવાર, અબદુલ હાથીને
ખાવાને કંઈક આપતો. એક દિવસે તેણે તેને કેળું આપ્યું. બીજા
દિવસે સાકરનો ટુકડો આપ્યો. કેટલીક વાર તે તેને મીઠી પૂરી આપતો.
હાથી હંમેશાં દુકાનમાં પોતાની સુંઠ ધરતો. તે જાણતો કે તેના મિત્ર
તેને કંઈ આપશે, એક દિવસે અબદુલે ધાતકી અને મૂરખ કામ કીધું.
તેણે હાથીને ખોરાક આપ્યો નહિ. તેણે હાથીની સુંઠના ટેરવામાં
પોતાની સોય ઘોંચી. આથી બિચારા હાથીને ધણીજ ઈજ્જત થઈ તે
પોતાને રસ્તે ચાલ્યો ગયો. જ્યારે તે નદીએ પહોંચ્યો, ત્યારે તેણે
પોતાની સુંઠ કાઢવવાળા પાણીથી ભરી. રસ્તે પાછા આવતાં તે ફરીથી
અબદુલની દુકાન આગળ થોભ્યો. તેણે પોતાની સુંઠ અબદુલના મોં
નજીક ધરી. અબદુલ ખસી શકે તે પહેલાં મંદા પાણીના ઝરણુથી
તેને ગળડાવી પાડવામાં આવ્યો. પછી હાથીએ દુકાનમાં સઘળી
વસ્તુ પર પાણી છાંટ્યું. અબદુલનું સઘળું રેશમ અને કાપડ બગડી
ગયાં. હું ધારતો નથી કે તે કદી ફરીથી કોઈ હાથી પર ધાતકી
થયો હોય.

એન્સાઈમેન્ટસ.

યુરોપના કુશળ આર્ટિસ્ટો પાસે તૈયાર કરાવી આપીએ હેમ.
સસ્તા આવ, સુંદર કામ, નમુનાઓ હમારા સૌક્યમાં
લેઈ જવા કૃપા કરવી.

સાઈઝ ૧૬" x ૨૦"

રૂ.

બ્લેક એન્ડ વૉશીટ અને માઉન્ટેડ શીનીશ વગર

૩/-

સેપીઆ

"

"

"

૫/-

બ્લેક એન્ડ વૉશીટ માઉન્ટેડ અને હેન્ડ શીનીશ

૮/-

સેપીઆ

"

"

"

"

"

૧૦/-

વૉટર ક્લર સ્ટાઇલ માઉન્ટેડ

૨૦/-

ગ્રોઇલ ક્લર

"

"

૨૫/-

તેમજ દરેક જાતની ફેમ, નાની, મોટી, અને તેને લગતો
દરેક જાતનો સામાન અમારે અહીં મળશે.

લખો યા મળો—

જી. આર. વૈદ્ય એન્ડ કો.

૩૫૦૮, વૈદ મહોલ્લો,
નવસારી.

જાપાની પ્રસિદ્ધ કરનાર:- જી. આર. વૈદ્ય, વૈદ સ્ટ્રીટ-નવસારી.

જાપનાર:- ગોવિન્દજી ડાહ્યાભાઈ નાયક

શ્રી 'અનાવિલ જીવુ' પ્રી. પ્રેસ, મરાનપુરી ભાગળ,

ભાજવાળી પોળ-મુરત.

